

tři
scény
plné
emocí

3/2022

DIVADELNÍ REVUE *DJKT*

OPERA | ČINOHRA | MUZIKÁL | BALET

DJKT.

DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI

Vážení diváci a milí předplatitelé,

vítám Vás na prahu nové sezóny, v níž Vám chceme představit 11 nových titulů, vrátit na naše jeviště nejslavnější detektivku všech dob, taneční muzikál o nezapomenutelné francouzské šansonierce a tři oblíbené pohádky. Přes naši snahu udržet naplánovanou dramaturgii jsme museli v letošní sezóně snížit počet premiér, proto

že v předcházejících sezónách jsme nemohli hrát naše představení tak často, jak jsme chtěli. Nyní máme na repertoáru 45 inscenací, což je opravdu široká nabídka, z níž si lehce vybere milovník divadla i příležitostný návštěvník. Ať už máte chuť na odlehčenou komedii, pohádkové pohazení po duši, náročné psychologické drama, thriller, u kterého Vám možná i naskočí husí kůže, tituly s nejnáročnějšími uměleckými úlohami, chytrý a inteligentní humor, klasické tituly i světové novinky – troufám si říci, máme všechno. Přijďte, přesvědčte se, jsme připraveni rozehrát Vaše emoce! Což je mimochodem také slogan letošního předplatného, s nímž si můžete užít pravidelnou dávku emocí od října do června. A co Vám předplatné přinese? Předem dané termíny představení a stejná místa v hledišti, cenové zvýhodnění oproti běžnému vstupného a přednostní pozvánky a slevy na nejrůznější akce, jako je například Noc s operou. A co navíc, pokud se Vám některý termín z Vaší abonentní skupiny nehodí nebo Vás nějaké představení nezajímá, můžete svou abonentku někomu půjčit. Zajímavou novinkou je možnost pořídit si vybrané skupiny předplatného na dvě části. První část lze zakoupit již nyní, následně, v druhé polovině sezóny, dokoupíte tu druhou. Takto se Vám platba rozloží do dvou balíčků.

A na jaké konkrétní inscenace se můžete spolu s námi těšit? V první polovině sezóny to bude například slavný humoristický román z roku 1922 *Klapzubova jedenáctka*, který přivede na jeviště soubor činohry, muzikál připravuje světovou premiéru *Kozí válka* z dílny Dalibora Bárty a Václava Bárty st. Příběh vychází ze skutečných událostí a my společně s pubertálním Vaškem prožijeme klukovské války a radosti i starosti obyvatel vesnice, kterou poznamenaly jak události během nacistické okupace, tak i demarkační linie rozdělující vesnici na dva odlišné tábory osvoboditelů. Soubor baletu okouzlí novým nastudováním známého klasického příběhu o *Louskáčkově* a opera upoutá pozornost známým a oblíbeným Smetanovým *Daliborem*.

Vážení diváci, to je ale jen malá ochutnávka nejbližších premiér, chystáme toho pro Vás daleko víc. Celá sezóna s námi bude barevná, nabitá emocemi a energií a já se těším, že ji prožijí společně s Vámi.

Martin Otava
ředitel DJKT

Vážení a milí přátelé divadla,

jsem poctěn, že Vám za soubor opery mohu poskytnout výhled do sezóny 2022/2023. Předně jsem rád, že se opět začneme setkávat s abonenty, kteří jako pravidelní návštěvníci budou sledovat práci našeho souboru komplexně a v určité kontinuitě. Uvidíte, že nabízená dramaturgie nové sezóny je lákavá a atraktivní.

V říjnu nás s první premiérou sezóny čeká vykročení do naprosto zásadního a po všech stránkách náročného a zároveň překrásného projektu – kompletního smetanovského cyklu. Začínáme se totiž připravovat na uvedení všech osmi Smetanových oper u příležitosti skladatelova dvojího jubilea, které spadá do roku 2024. Podobná akce se v Plzni naposledy konala před čtyřmi desetiletími let, a tak je správný čas i současné generaci diváků přiblížit celé portfolio Smetanovy operní tvorby. Letos do něj přispějeme operou *Dalibor*, jež, musím se přiznat, patří k mým nejoblíbenějším. Následovat bude historická freska Antonína Dvořáka *Armida*. Je to výsledek spolupráce s jedním z nejprestižnějších evropských operních festivalů v irském Wexfordu, kde *Armida* bude uvedena v limitované sérii v listopadu tohoto roku. Dalším titulem bude výjimečný, ale zároveň divácky přitažlivý Sukův a Zeyerův melodram *Radúz a Mahulena*. Jedná se o společnou práci s činohrou a za sebe jsem rád, že se jako jediné divadlo v Čechách pravidelně a systematicky obracíme i k méně obvyklým uměleckým formám, jako je scénický melodram, ačkoliv právě v melodramu se česká kultura řadí ke světovým velmocím. V červnu 2023 nás pak čeká po dvou letech operetní titul na Nové scéně. Tentokrát budeme balancovat na rozhraní žánrů a Vy se můžete těšit na slavný titul *Candide* od Leonarda Bernsteina.

Pro naše nejmenší diváky vrátíme na Malou scénu populární inscenaci *O Rusalce*, pokračovat budou i *Operní matiné*, koncem října uvedeme Mozartovo *Requiem* v katedrále sv. Bartoloměje a vánoční svátky si zkrášlíme scénickou podobou Rybovy *České mše vánoční*. Ve spolupráci s polskými kolegy připravujeme valentinský dárek v podobě Chopinova klavírního koncertu v rámci volného cyklu, kdy představujeme náš vynikající klavír Steinway. Na jaře nás čeká závěrečná série Monteverdiho *Korunovace Poppey*, se kterou následně zamíříme do Bayreuthu, a celou dramaturgii zpestříme několika představeními Verdiho *Nabucca*. Po letošním úspěšném navázání na přerušenu tradici Noci s operou se již nyní těším na další setkání 23. června 2023. Titul zatím neprozradím, ať se máte na co těšit!

Milí přátelé divadla, přeji nám divadelníkům i Vám divákům, abyste k nám chodili často a rádi!

Jiří Petrdlík
šéf souboru opery DJKT

Kontakty:

Ředitelství
Palackého nám. 30, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 049

Odd. prodeje a služeb,
předplatné a hromadné objednávky
Smetanovy sady 16, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 185, 378 038 186
predplatne@djkt.eu

Denní pokladna
Smetanovy sady 16, 301 00 Plzeň
Po–Pá: 10.00–18.00
tel. +420 378 038 190
vstupenky@djkt.eu

Divadelní pokladna
(hodinu před začátkem představení)
Velké divadlo, Smetanovy sady 16, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 128

Nové divadlo, Palackého nám. 30, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 059

Malá scéna, Palackého nám. 30, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 439

Odd. marketingu a propagace
Palackého nám. 30, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 180

DIVADELNÍ REVUE DJKT
vychází 4 x ročně
MK ČR E 14075
Vydává: Divadlo Josefa Kajetána Tyla, příspěvková organizace,
Palackého nám. 2971/30, 301 00 Plzeň – za podpory MK ČR
a Plzeňského kraje
IČ 00078051
Ředitel DJKT: doc. MgA. Martin Otava, Ph.D.
Zřizovatel DJKT: statutární město Plzeň
Odpovědná redaktorka: Bc. Martina Drbušková
Grafické zpracování: Michal Světlík
Foto: Irena Štěrbová, archiv DJKT (není-li uvedeno jinak)
Sazba: Miroslav Herejk
Tisk: Typos, tiskařské závody, s.r.o.
3/2022 vychází 9. září 2022.
Uzávěrka 8. srpna 2022. Změna programu vyhrazena.

DIVADELNÍ REVUE

OPERA | ČINOHRA | MUZIKÁL | BALET

OBSAH

2-3	Nově na repertoáru / opera Quo vadis
4-5	Premiéry / činohra Klapzubova jedenáctka
6-7	Premiéry / opera Dalibor
8-9	Premiéry / činohra Jednou hole, jednou na nože
10-11	Každá nová inscenace mě obohatí Rozhovor se scénografem Danielem Dvořákem
12-13	K pracovnímu jubileu Jiřího Štrunce Rozhovor s dirigentem DJKT Jiřím Štruncem
14-15	Nohama na zemi a hlavou v oblacích Rozhovor s Daliborem Bártou a Václavem Bártou st.
16-17	V Plzni mám stálý domov Rozhovor s Ladislavem Smočkem
18-19	Ohlédnutí za Nocí s operou
20-24	Mozaika
25	Divadlo jsem měla odjakživa ráda Rozhovor s nápovědou činohry Jiřinou Škoulovou
26-27	Jubilea
29	Mozaika

QUO VADIS

Sylvie Bodorová

Světová premiéra 11. června 2022
na Nové scéně

Hudební nastudování **Jiří Petrdlík**
Dirigent **Jiří Petrdlík / Jiří Štrunc**
Režie **Martin Otava**
Scéna **Daniel Dvořák**
Kostýmy **Dana Haklová**
Světelný design **Antonín Pflieger**
Projekce **Michal Lieberzeit**
Dramaturgie **Zbyněk Brabec**
Choreografie **Jiří Pokorný**
Sbormistr **Jakub Zicha**

„Operní událost, která se neděje každý den. Přesněji řečeno neudála se v tuzemsku už dlouhá léta. Totiž premiéra celovečerní současné závažné opery – přesně tou byl sobotní večer na Nové scéně plzeňského Divadla J. K. Tyla, kde poprvé zazněla jako novinka opera *Quo vadis* Sylvie Bodorové, dílo s historickým námětem, dramatické a koncípované jako velká podívaná, přes veškerou modernost vstřícně přístupné a navíc s velkým nadčasovým poselstvím. [...] V roli císaře, krutého tyрана, prototypu všech dalších diktátorů v lidských dějinách, exceloval pěvecky i herecky Philippe Castagner. [...] Mezi sólisty zaujali v nejméně výraznějších rolích Jakub Hliněnský jako Petronius, Tomáš Kořínek jako Marcus Vinicius, Josef Kovačič v roli Apoštola Petra, Martin Matoušek jako Chilón a Vanda Šípová v roli Lygie. Výraznou úlohu mají v ději Neronovy trýznivé vidiny, ztělesněné jeho mrtvou matkou, které dala hlas Jana Foff Tetourová. Menší roli měla tentokrát jako císařovna Poppea Ivana Veberová. [...] Absolutorium patří dirigentu Jiřímu Petrdlíkovi, který vedl premiérový večer v rychle navazujících scénách a epizodách – plných pohybu sborů a přístupně znějící, ale přesto obtížné symfonické složky – k maximálnímu možnému účinku.“

Petr Veber, KLASIKAPLUS.CZ, 12. června 2022

„*Quo vadis* jako druhý vstup Sylvie Bodorové do hájemství opery nepatří k dílům, která chtějí přijít s nějakým radikálním průlomem do hledání nových možností tohoto žánru. Je poctivým, zaujatým a skladatelsky zvládnutým využitím výrazových prostředků tohoto žánru na půdorysu skladatelských zkušeností předchozích generací. Plzeňská opera mu dala inscenačně atraktivní podobu.“

Helena Havlíková, OPERAPLUS.CZ, 14. června 2022

„Martin Otava vede pěvce k přirozeným hereckým akcím a ani sborové scény nepůsobí staticky. Vše umocňuje citlivá choreografie Jiřího Pokorného (promítající se i do výstupů Neron a Agrippiny) a výkony početného baletního souboru v čele s jeho sólisty Gaëtanem Piresem a Richardem Ševčíkem. [...] Hudba Sylvie Bodorové je tonální hudbou konce dvacátého století, pro široké publikum přístupná. Sborové scény jsou hudebně působivě propracovány – jak dramatické, tak i závěrečná, jež má charakter chorálu.“

Gabriela Špalková, OPERAPLUS.CZ, 14. června 2022

Philippe Castagner, dámy baletu, sbor opery

Jana Foff Tetourová

Eva Hartová, dámy baletu

Radka Sehnoutková, Ivana Veberová, Philippe Castagner, Jan Kukal, Jevhen Šokalo

KLAPZUBOVA JEDENÁCTKA

PODÍVANÁ PRO KLUKY A HOLKY, MALÉ I VELKÉ

Eduard Bass

Premiéra 15. října 2022
na Nové scéně

Dramatizace **Johana Němcová**
Režie **Thomas Zielinski**
Dramaturgie **Johana Němcová**
Dramaturgická spolupráce **Klára Špičková**
Scéna **Lukáš Kuchinka**
Kostýmy **Andrea Králová**
Hudba **Ivan Acher**

Klapzuba **Martin Stránský**
Klapzubová **Klára Kuchinková**
Jejich pes **Pažout**
Honza, kapitán, brankář **Jan Malěř**
Jura, útočník **Vladimír Pokorný**
Frantík **Libor Stach**
Pepík, spojka **Marek Mikulášek**
Tonda, spojka **Eliška Vocelová**
Karlík, útočník, střed zálohy **Miloslav Krejsa**
Slávek **David Kubát**

Další do týmu **Denisa Cupáková a členové DDD**
V ostatních mnoha rolích (fanoušci, trenéři, sudí, rozhlasoví komentátoři, protihráči ze Španěl, Anglie, Slavie, Austrálie a SK Kosobudy, lidojedi, překladatelé, novináři, diváci ad.) **Jaroslav Matějka, Michal Štěrba, Zdeněk Hruška, Josef Nechutný, Martin Zahálka ml., Jana Ondrušková, Petr Urban, Martin Chmelař**

„Byl jednou jeden chudý chalupník, jmenoval se Klapzuba, a ten měl jedenáct synů. Ve své chudobě nevěděl, co s nimi, a tak z nich udělal fotbalové mužstvo. U chalupy měl pěkný, rovný kousek loučky, z té udělal hřiště, prodal kozu, koupil za to dva míče a kluci začali trénovat. Nejstarší, Honza, byl hrozný čahoun, šel tedy do branky, nejmladší dva synové, Frantík a Jura, byli drobní a mrštní, ty tedy starý Klapzuba postavil na křídla. Ráno v pět hodin už hochy probudil a vzal je na ostrý hodinový pochod

do lesa. Když ušli šest kilometrů, obrátili se a zpátky to vzali klusem. Starý Klapzuba je učil brát míče ze vzduchu, umrtvit je, podávat, falšovat, střílet v klidu i v běhu, ze země i rovnou z podání, centrovat, dávat zadovky, driblovat, hrát hlavou, kopat desetimetrovky a roh, házet aut, brát míč z nohy, chytat jej na prsa, kombinovat třemi vnitřními nebo spojkou, křídlem a záložníkem, přehrávat na křídla, podnikat výpady nebo zase je zarážet, provádět dlouhé odkopy, umisťovat rány, vyťukávat drobnou

kostýmní návrh Andrey Králové

scénický návrh Lukáše Kuchinky

kombinaci, dobíhat, vybíhat, vyrážet míč robinsonádou, stáčet jej ve větru, dělat klamavé pohyby, nestát offside, přeskočit nastavenou nohu, hrát s jedním bekem, kopat špičkou, nártem, holení, kotníkem, patou. Jak vidíte, bylo toho moc, čemu se Klapzubovi kluci musili učít...“

Klapzubova jedenáctka – humoristický román pražského rodáka z Malé Strany Eduarda Basse vyšel poprvé knižně v roce 1922. Kniha s podtitulem *Povídka pro kluky malé i velké*, s ilustracemi Josefa Čapka, se záhy stala velmi oblíbenou a slavnou. Příběh starého Klapzuby a jeho synů z Dolních Bukviček u Kouřimě, kteří porazí Spartu, Slavii i FC Barcelonu, se dočkal filmových i divadelních zpracování.

Dnešnímu divákovi je asi nejznámější divadelní inscenace bratří Formanů pro divadlo Minor s Oldřichem Navrátilem v hlavní roli, která se s úspěchem hrála několik let. Bass se ve svém díle s humorem zamýšlí nad etikou a profesionalitou sportu. Bratři Klapzubové drží vždy při sobě, navzájem se nikdy nezradí, nikdy je nezmůže pýcha, i když jsou slavní po celém světě. Jejich píle a věrné přátelství jim pak pomáhají překonat všechny nástrahy, které ve světě potkají... V tom je největší poselství *Klapzubovy jedenáctky*.

Úsměvná, milá a hravá komedie, spolu s Bassovou bohatostí, dnes již místy archaickou, ale stále srozumitelnou češtinou a s morálním poselstvím, které doufejme zas tak archaicky nevyzní, si klade za cíl potěšit malého i velkého diváka, a koneckonců i středního či jakéhokoli věku. Na tuto rodinnou komedii se mužská část našeho činoherního souboru obzvláště těší a my věříme, že svou radostí ze hry, ať už z té fotbalové, či z té herecké, potěší i Vás.

„Jak jest asi širší veřejnosti známo, slyne náš národ po celém světě svou znamenitostí ve hře řečené kohaná. V této tzv. kohané (správně by se mělo říkat – „kohaný míč“), kterážto hra pochází z Anglie a vyžaduje od svých hráčů velikého udatenství tělesného, obzvláště vyniká mužstvo rodiny Klapzubovy, nazvané SK Klapzubova jedenáctka.“

Pan učitel Jaroušek z Dolních Bukviček

Johana Němcová

DALIBOR

Bedřich Smetana

Premiéra 22. října 2022
ve Velkém divadle

Inscenace je realizována ve společné koprodukcii
s Národním divadlem moravskoslezským

Hudební nastudování **Jiří Štrunc**
Dirigent **Jiří Petrdlík / Jiří Štrunc**
Režie **Martin Otava**
Scéna **Daniel Dvořák**
Kostýmy **Dana Haklová**
Světelný design **Antonín Pflieger**
Dramaturgie **Zbyněk Brabec**
Sbormistr **Jakub Zicha**
Asistent dirigenta **Václav Dlask**

Vladislav, král český **Martin Bárta / Jiří Kubík**
Dalibor, rytíř **Jakub Pustina / Richard Samek**
Budivoj, velitel hradní stráže **Jakub Hliněnský / Daniel Kfelř**
Beneš, žalářník **Jan Hnyk / Jevhen Šokalo**
Vítek, zbrojnoš Daliborův **Michal Bragagnolo / Tomáš Kořínek**
Milada, sestra purkrabí ploskovického **Kateřina Hebelková / Ivana Veberová**
Jitka, selské děvče na statcích Daliborových **Radka Sehnoutková / Lucie Rezek Silkenová**
Soudce **Miro Bartoš / Dalibor Tolaš**

Smetanův Dalibor se vrací na plzeňské jeviště

Přestože Smetanovy opery ještě před třiceti lety patřily ke kmenovému repertoáru českých operních scén, dnes se uvádějí méně často. Nejnovějším impulzem k jejich uvedení je významné Smetanovo výročí v roce 2024, kdy celý kulturní svět oslaví 200 let od mistrova narození a 140 let od jeho úmrtí. Inscenovat Smetanovy opery není vůbec snadné – je-li inscenace příliš tradiční, uspokojí většinu diváků a pobouří operní kritiky, je-li novátorská, pak jsou většinou reakce opačné. Vzpomeňme, kolik diskusí vyvolala nová inscenace *Prodané nevěsty* Alice Nellis v letošním roce v Národním divadle v Praze.

Smetanův *Dalibor* byl v Plzni naposledy uveden v roce 2006, kdy ho nastudoval dirigent Pavel Šnajdr a režirovala Karla Štaubertová. Ta, myslím, velice dobře vystihla hranu mezi klasickou a moderní inscenací a opera byla uváděna s velkým úspěchem.

Smetanův *Dalibor* je skladatelovou třetí operou (po historických *Braniborech* v *Čechách* a komické *Prodané nevěstě*). Jeho děj volně vychází z české historie o rytíři Daliborovi, který je v opeře jejím libretistou (německé libreto Josefa Wenziga přeložil Ervín Špindler) vylíčen poněkud idealizovaně.

kostýmní návrh Dany Haklové

Dr. Václav Holzknicht ve své smetanovské monografii o *Daliborovi* píše: „Wenzigův *Dalibor* se shoduje se svou předlohou toliko obrysově. Je to hrdina a je oblíben u lidu, který na začátku opery o něm uvažuje, nazýváje ho udatným a slavným. Ujal se opuštěné Jitky, vychoval ji a hodlal ji provdat; má dobré srdce. Z královy řeči však vysvítá, že je to odbojný rytíř, který už dlouho svědomě ruší mír a provinil se opět novým zločinem. Z libreta nevíme, čeho se dříve *Dalibor* dopouštěl a proč tak činil. Přelíčení se týká jen věci v *Ploškovcích*. Nicméně sám král mluví o *Daliborovi* s respektem: plane prý v něm jakýsi vyšší a nadpozemský žár, takže dokonce váhal ho vůbec vsadit do vězení. Ale uznává nakonec, že by milost byla slabostí, a v zájmu zemského pořádku se odhodlá na návrh soudců k tvrdému rozsudku. To by celkem odpovídalo neurčitému stínu historického *Dalibora*.“

Smetanův *Dalibor* zazněl poprvé v Novoměstském divadle v Praze 16. května 1868. V ten den odpoledne byl položen základní kámen k budoucímu Národnímu divadlu. Při poklepu na něj pronesl Smetana památnou větu: „V hudbě život Čechů!“ V Plzni byl *Dalibor* poprvé uveden 31. října 1887 (po *Prodané nevěstě* – 1869, *Hubičce* – 1880 a *Dvou vdovách* – 1884) jako čtvrtá Smetanova opera vůbec. Od té doby nikdy na delší dobu nezmizel z jejího repertoáru.

Zbyněk Brabec

foto Markéta Navrátilová

Do titulní role byl v alternaci s Jakubem Pustinou obsazen plzeňským divákům dobře známý **Richard Samek**. Sympatický třebíčský rodák je v současnosti stálým hostem operního souboru Národního divadla, pravidelně vystupuje i v Brně, Ostravě, ale také na zahraničních scénách a samozřejmě i v Divadle J. K. Tyla, kam se od letošní sezóny vrací do stálého angažmá.

Richarde, profesně ses poprvé setkal s operou *Dalibor* v londýnském Barbican Hall, kde jsi za doprovodu BBC Symphony Orchestra ztvárnil v koncertním provedení titulní roli. Jak na tuto zkušenost vzpomínáš?

Byla to úžasná zkušenost. Když mě pan dirigent Jiří Bělohlávek oslovil, nebyl jsem si jistý, zda mám tuto úžasnou nabídku přijmout. Bál jsem se, že je příliš brzy na to, abych roli *Dalibora* zpíval. Nakonec jsem tuto nabídku přijal a byl jsem velmi rád. Před koncertem jsme zkusili intenzivně celý týden, což bylo poměrně náročné, vzhledem k tomu, jak těžká opera *Dalibor* pro pěvce je. Člověk v takové situaci musí dobře rozložit své síly, aby byl v den koncertu v nejlepší formě.

Proč jsi měl pocit, že je na *Dalibora* brzy?

Některé operní role jsou náročnější než jiné a hlas musí k takovým rolím dozrát. V *Daliborovi* jsou velké dramatické pasáže. Když se do takové role člověk pustí brzy, nedokáže ji pěvecky obsáhnout a dát jí potřebný rozměr. Byl jsem spíše lyrický hlas, soustředil jsem se především na hudební složku, fráze, melodie. Hlavně díky panu Bělohlávkovi a orchestru, který se v potřebných chvílích dokázal ztišit, a přesto tyto pasáže zněly velmi plně, se celek myslím hodně povedl a z koncertu vznikla krásná nahrávka, která se dostala do užší nominace prestižní The International Opera Awards.

Nyní tě čeká *Dalibor* se „vším všudy“. Jak se na inscenaci těšíš?

Těším se velmi. Budu rytíř, dostanu meč, budu s ním běhat a sekat drakovi hlavu. Ne, dobře, žádný drak tam není. Londýnské provedení bylo koncertní a momentálně se učím roli zpaměti. Je to nádherná hudba, ze Smetanových oper, které jsem měl tu čest zpívat (*Prodaná nevěsta*, *Tajemství*, *Braniboři v Čechách*, *Dvě vdovy* – pozn. redakce), nejdramatičtější, úplný opak například *Prodané nevěsty*, kterou hrají nejčastěji.

V opeře je obvyklé, že tituly studujete v originálním znění. Dáváš přednost některému konkrétnímu jazyku?

Zpívám rád ve všech jazycích a nedělám v tom rozdíly. Jistě, zpívat v češtině v *Čechách* je náročnější, protože nedokonalou výslovnost všichni slyší. Vždy se ale snažím zpívat tak, aby mi lidé rozuměli a nemuseli číst titulky. Mám dlouhodobou zkušenost například se zpíváním v němčině, a pokud se chce člověk přiblížit srozumitelnosti i v cizích jazycích, vyžaduje to opravdu hodně času (roky) a hlavně studium s rodilými mluvčími.

Děkuji za rozhovor.

-md-

JEDNOU HOLE, JEDNOU NA NOŽE

Anita Augustin

Česká premiéra 29. října 2022
na Malé scéně

Překlad **Iva Michňová**
Režie **Aminata Keita**
Dramaturgie **Klára Špičková**
Scéna a kostýmy **Michal Spratek**
Hudba **Štěpán Krtička**
Video maker **Aneta Bernhardtová ZČU-FDULS**
Světelný design **Antonín Pflieger**
Audio maker **zvukaři DJKT**

Almut, silná kuřačka trpící nespavostí **Jana Kubátová**
Karlotta, bývalá učitelka tělocviku s účesem na ježka **Apolena Veldová**
Marlen, čarodějnice **Monika Švábová**
Suzanna, řečená velryba, za všech okolností milá **Veronika Janků j.h.**
Dr. Klupp, Ministryně pro rodinu, seniory, ženy a mládež, Řidič autobusu, Číšník,
Ředitel domova, Profesor, Číslo 11 ad. **Matyáš Darnady**

Psychedelická jízda věčně mladých důchodkyň

„Byly jsme krásné a hlavně hlučné. Jsme tady! A žijeme! A vyrážíme směr bella Italia. Z kazetáku duní Madonna, její první album, řve nám to na plný pecky... S budoucností je to přesně naopak. Až přijde čas, všechno ti vezmou. I když svět je plný dobře naladěných starých lidí, který právě nemilosrdně zaseklí svoje protězy do křupavého plátku slaniny a aktivně řeší, co by tento týden podnikli: v pondělí výlet na kole, v úterý zájezd s obědem zadarmo a nákupem hrnců, ve středu tancovačka, ve čtvrtek cvičení v bazénu, v pátek pochodujme s hůlkama, v sobotu šopujeme, v neděli literární kroužek nebo internetový kurs nebo kuželky nebo ruční práce nebo

výlety za kulturou nebo okružní zájezdy - je na čase, abyste mě přerušili.“

Vlastní románovou předlohu převedla do skvostné dramaturgie sama autorka, jinak úspěšná dramaturgyně podepsaná pod inscenacemi v předních rakouských a německých scénách. Anita Augustin vystudovala divadelní vědu, filozofii a němčinu na vídeňské univerzitě, studijní stipendium získala i na univerzitách v New Yorku a v Londýně. Kromě jiné práce (profesionální fotografie) se stala i postgraduální studentkou u špičkového barmana.

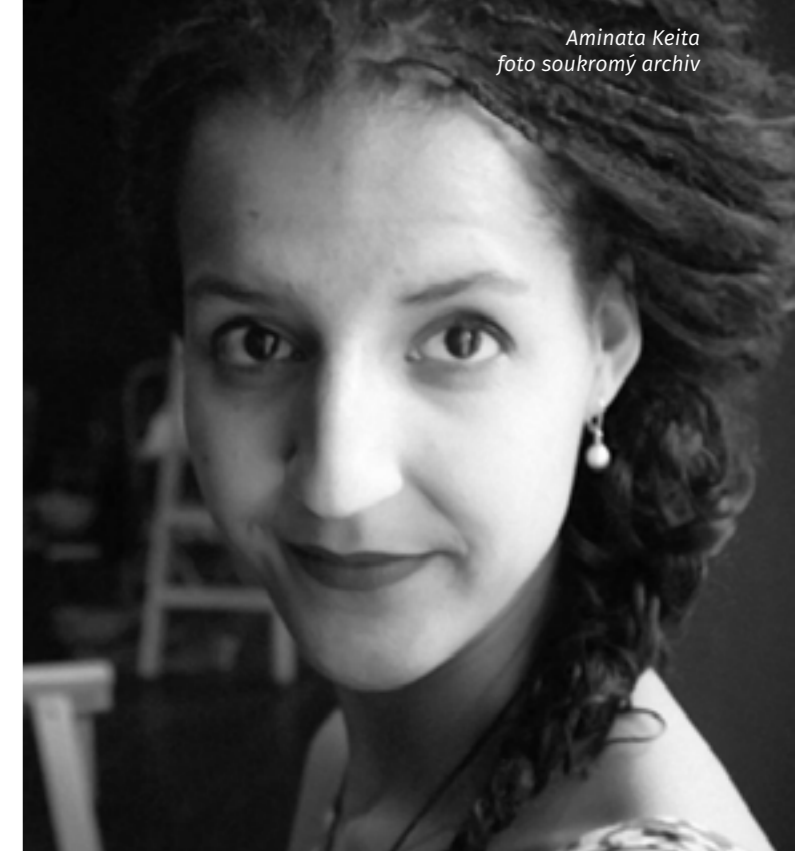
kostýmní návrh Michala Spratka

Její dynamická groteska nám představí čtyři okouzující postarší dámy, kterým hrozí vězení. Zní to jako vtip, jenže důchodkyním to legrační nepřijde. Mají na krku problém – těžké ublížení na zdraví. Napadly totiž ministryni sociálních věcí, která přišla s novým programem pro seniory. A teď jim jde o všechno. Dostanou se s pomocí mladého dr. Klupse na svobodu, nebo skončí opravdu za mřížemi?

Výjimečná hra Anity Augustin v sobě obsahuje detektivku, černý humor, hraniční trauma, sadismus, narcismus, cynismus, nejrůznější prvky cool dramatiky, znepokojivou imaginaci, osudový oheň i životní vyhoření a to vše ve strhující stavbě příběhu, který vás nepřestane překvapovat až do samotného závěru. Hra si i přes věk hlavních hrdinek vůbec nebere společenské servítky. Mladé duše v chřadnoucích tělesných schránkách odmítají skončit na skládce kultivované moudrosti, ztuhlých údů a sluníčků v duši. Anita Augustin cupuje na kusy obrazy vlídných stařenek smířených se životem a nastupující demencí. Je obžalobou civilizačních předsudků i systému, ve kterém jsme nuceni žít už jako mladí, perspektivní a vydělávající daňoví poplatníci, kteří by měli zakládat rodiny a hlavně přispívat do systému svou produktivitou a užitečností. Do systému, který nám nenápadně požívá naši vlastní duši. Hra tak nakonec nevypovídá o životním vyhoření, které přichází až s věkem, ale které mohou znát už teenageři. Režisérka Aminata Keita k tomu podotýká: „Augustinová nemilosrdně popisuje realitu v barvách, které se nám vůbec nemusí líbit nebo hodit, ale nabíhá nám při nich husí kůže, protože kdesi pod tím křečovitým úsměvem, co se nám usadil na tváři, kdesi pod tou maskou začínáme tušit, že je to pravda. Touha žít a přežít – přežít v systému, který s tebou už dávno nepočítá, protože už mu prostě nestačíš. Dokonalé téma současného světa. Ženy v důchodovém věku jsou menšinou této společnosti postiženou navíc tím, že debatě o této skupině nevěnujeme žádný prostor – většinová společnost si totiž často ani neuvědomuje, že by tyto ženy mohly chtít nebo cítit něco jiného, než je naše stereotypní představa o nich. Anita Augustin tyto stereotypy překračuje a bravurně vypráví jednak velmi krutý, jednak nesmírně upřímný a zábavný příběh.“

Čtveřice hlavních ženských postav je proto hereckým koncertem a výzvou pro zkušenou dámskou šatnu a další postavy jedinečným úkolem pro mladého herce. Hra byla zatím s velkým úspěchem uvedena na přehlídce nových inscenací Ruhrfestspiele v Recklinghausenu, a poté v Schauspiel Frankfurt. Činohra ji na profesionální scéně uvádí v české premiéře, a to ve skvělém překladu Ivy Michňové.

Režisérka Aminata Keita přijala hostování v Plzni poprvé. Pochází z Havířova, ale její rodokmen by nás zavedl do Guinejské republiky na západním africkém pobřeží. Studovala divadelní a filmovou vědu na Univerzitě Palackého v Olomouci a režii činoherního divadla na DAMU. Absolvovala v Divadle DISK inscenací *Višňového sadu* A. P. Čechova; divadlo rovněž převzalo její bakalářskou režii *Bratrů Karamazových* podle románu F. M. Dostojevského, která se úspěšně uváděla dva roky, nejprve v ateliéru, později v DISKu. Během studia

Aminata Keita
foto soukromý archiv

se spolužáky založila generační divadelní soubor Činohra 16-20, který působil v Divadle Kolowrat. Po ukončení studia režírovala autorskou inscenaci *Poslední zrnko písku* – výpověď mladé generace opouštějící vysokou školu a vrhající se do světa, který je stejně vábivý jako nehostinný (inscenace vznikala v koprodukcii s festivalem Divadelní léto pod plzeňským nebem, kde byla také poprvé uvedena). Svou další uměleckou cestu spojila s Národním divadlem Brno, kde v české premiéře nazkoušela exkluzivní hru Ödöna von Horvátha *Nikdo* a adaptaci novely Jana Procházky a filmu Karla Kachyni *Kočár do Vídně* ve spolupráci s Filharmonii Brno (inscenace byla uvedena v rámci festivalu Moravský podzim 2021 k výročí narození skladatele Jana Nováka – jeho filmovou hudbu hrál při představeních Ensemble Opera diversa). V divadle Reduta pak nazkoušela Molièrova *Amfitryona*, svěží veršovanou komedii, stylově a vizuálně působivou a vzrušující podívanou. Dostala zde příležitost projevit svou tendenci k divadlu poezie a předvedla tak svůj až taneční cit pro rytmus a melodii verše. V Mahenově divadle režírovala vlastní úpravu Brechtova *Kavkazského křídového kruhu*, k němuž přistoupila – podobně jako k jiným hrám – s rovnováhou mezi úctou k autorovi a odvahou měnit hru pro potřeby dnešních inscenačních prostředků a diváckých požadavků. Původní hudbu Paula Dessaua, který ji skládal pro Brechtovu premiéru v Berliner Ensemble, nově instrumentoval Ivo Sedláček a přiblížil ji dnešní alternativní elektronické pop music. Kostýmy, které navrhla Simona Rybáková, vycházejí z blízkovýchodního odívání, ale dalece přesahují historické a tradiční kostýmy nebo kroje. Příběh hry si v ničem nezadá s výpravními seriály a divadelní prostředky inscenace Aminaty Keity tkví v kombinaci minimalistické scénografie Michala Spratka a velkolepého light designu. Po hostování v Plzni ji dále čeká autorská inscenace *Feminista* psaná pro činohru NdB.

Klára Špičková

Věc Makropulos (2021)
foto Martina Root

Každá nová inscenace mě obohatí

Daniel Dvořák, český scénograf a architekt, bývalý ředitel Státní opery, pražského Národního divadla a Národního divadla Brno, získal vzdělání na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v ateliéru architektury a scénografie proslulého Josefa Svobody, poté pokračoval ve studiích ve Vídni a v USA. Je držitelem Ceny Alfréda Radoka za scénografii k opeře *Bubu z Montparnassu*, v roce 2002 byl francouzskou vládou jmenován Rytířem řádu umění a literatury. Patří k našim nejžádanějším scénografům a pracoval na více než 400 divadelních výpravách doma i v zahraničí (Itálie, Francie, Irsko, Argentina, Japonsko, Mexiko, Finsko, Nizozemí, Norsko, Německo, Rakousko, Lotyšsko, Estonsko ad.), pro plzeňské divadlo vytvořil v posledních letech scény k operám *Věc Makropulos* a *Quo vadis*, baletu *Don Quijote* či k muzikálu *Donaha!*

Další vaše spolupráce s DJKT bude na opeře Dalibor. S tímto titulem se setkáváte po třech letech, v čem se bude lišit od inscenace Národního divadla?

Dalibor je titul, který není lehké inscenovat. Mísí se zde historická realita s fikcí a se Smetanovým silným autorským vkladem. Zárukou jinakosti obou inscenací jsou tedy především odlišné tvůrčí osobnosti režisérů jejich výkladová koncepce a z ní vycházející scénický obraz.

S režisérem Martinem Otavou budete v krátké době spolupracovat na třetí inscenaci. Profesně si nejspíš vyhovujete...

S Martinem se známe léta od doby našeho společného působení ve Státní opeře. Vždy má jasnou představu, co chce. Silnou stránkou jeho režii je velká dynamika, čitelné sledování dramatické linky, řemeslně jistá výstavba situací bez mlžících kudrlinek. Od scénografie vždy očekává jasnou a vizuálně silnou spolupráci a dokáže jí dát odpovídající prostor. Jeho předností je tu i rozsáhlá znalost oblasti výtvarného umění.

Jak probíhá vaše spolupráce s režisérem? Přijímáte bez výtek jeho vizi budoucí inscenace, nebo naopak vy mu navrhuje, v jaké scéně by se dílo mělo hrát?

Na začátku vždy sneseme na hromádku naše různé představy, často jen inspirativní nebo záchytné impulzy buď slovem nebo nějakým obrázkem, skicou. Pak ale samozřejmě režisér začne stavět a formulovat svou představu. Scénograf je mu, co se scénické stránky týče, v podstatě jediným partnerem. Je diskutérem, rádcem, odpíračem, yes-manem, advokátem diaboli a hlavně kresličem představ svých i režisérových. Jevištní výsledek ale často ovlivňují i technické okolnosti a možnosti. Inscenovat čistě režisérovu nebo scénografovu představu je v podstatě nemožné.

Ano, často se stává, že inscenátoři se musí ve svých plánech uskromnit kvůli technickým možnostem divadla či výrobním limitům, ať už je to nedostatek financí nebo času v divadelních dílnách. Nedemotivuje vás to?

Pokaždé s titulem vlastně obdržíte nádavkem i technicko-provozní rámec včetně rozpočtových možností. Demotivující je zde hlavně porovnání se zahraničím. Nakonec i v našich podmínkách však musí zvítězit profesionalita a úcta k divákovi a člověk se s tím musí umět poprat.

Stalo se vám někdy, že vám vize režiséra byla úplně proti srsti? Odmítl jste pak nabídku spolupráce?

Pokud jsem výjimečně odmítl spolupráci (asi mi nabízejí samé pěkné věci), byla důvodem nedůvěra k projektu jako celku. Pravda, také jsem se ojedinele s režisérem během práce nijak výrazně neprolnul. Stalo se. U divadla se říká, že režisér a maminka mají vždycky pravdu. Zažil jsem, že s umanutým režisérem nehnul ani ředitel divadla, ba ani producent, čehož jsem byl svědkem jako filmový architekt. Je to dáno tím, že dokud dílo není hotovo, je problematické ho posuzovat a režisér nese veškerou odpovědnost za všechny složky.

Jaké byly vaše začátky? Vzpomenete si na svou první inscenaci?

Mojí první profesionální zkušeností byl *Slaměný Klobouk* ve Velkém divadle v Olomouci. Režiroval Jiří Vrba (1924–1993). Jemný intelektuál trochu čechovovského typu, vzdělaný s velkým kulturním rozhledem. Prošel peklem Terezína a své si slízl i od komunistů. Na to, že jsem byl začátečník, mi dal neuvěřitelnou volnost. S využitím poetiky Kamila Lhotáka jsem navrhl scénu, jejíž herecká i scénická dynamika byla založená na velocipédech. Chtěl abych navrhl i kostýmy. Musel mě pak zachraňovat, když herečky stávkovaly, protože „nevypadaly pěkně“. Měl jsem velké štěstí, že jsem začínal právě pod jeho vedením.

návrh scény k baletu Don Quijote (2021)

Trápí vás někdy pochybnosti, že forma, kterou jste pro dané dílo zvolil, je ta správná?

Vždy. Můžeme to nazvat uměleckou zodpovědností, intelektuální skepsí nebo dokonce tvůrčí prokrastinací. Vždy se mi v týmu s režisérem osvědčilo trápit se (někdy i navzájem) tak dlouho, dokud nevznikne dílo vnitřně soudržné a souladné se svým vyzařováním směrem k publiku, formálně správně artikulované, čitelné a profesionálně bezvadné. Je to hodně zajíců, ale občas se i zadaří pochyťat je všechny.

Nejen s Daliborem, ale i s jinými díly se setkáváte opakovaně. Vytváříte vždy zcela novou scénografii, nebo vycházíte z předešlé inscenace?

Ano, žádnou scénografii jsem nikdy nezopakoval. Inscenace se vždy řeší nově, v nových uměleckých i technicko-provozních souřadnicích. Dokonce ani když jsem tentýž titul opakovaně připravoval se stejným režisérem, jsme si život nezjednodušili uměleckou recyklací.

Jak je uvedeno v úvodu, pracoval jste na více než 400 inscenacích. Existuje dílo, se kterým byste se rád profesně setkal, ale dosud vás míjelo?

Ano a je jich mnoho a také režisérů a choreografů a divadel. Každá nová inscenace mě obohatí. I to je součást magie, kterou pro mne divadlo stále má.

Děkuji za rozhovor.

K pracovnímu jubileu Jiřího Štrunce

Jiří Štrunc patří již 25 let k významným dirigentům plzeňské opery. Má široký repertoár, diriguje opery od klasicismu po současnost, za léta v opeře se naučil rozumět lidskému hlasu a našel si cestu ke zpěvákům. Vedle plzeňské opery tento karlovarský rodák působí i v opeře Národního divadla v Praze, byl šéfdirigentem Karlovarského symfonického orchestru a hostoval i u zahraničních orchestrů (Japonsko, Německo aj.).

V jedné lidové písničce se zpívá, „sedm let jsem u vás sloužil, přišla na mne dřímota“. Jiří Štrunc slouží plzeňské opeře už celé čtvrtstoletí a rozhodně nedřímá – ani za pultem, ani při zkouškách. Naopak – je plný energie a ctizádosti, aby jim nastudovaná a dirigovaná představení byla na co nejvyšší úrovni. Daří se to?

Čtvrtstoletí... to už zní tak trochu pateticky, skoro jako epocha. Mně to uteklo jako chvilka od premiéry k další, od titulu k titulu, kterých je už o dost víc než padesát. Jestli se to daří, to asi nemohu sám posoudit. Pro dirigenta je každá opera nebo koncert vlastně nový začátek. Zkušeností sice přibývá, ale vždy se objeví nové okolnosti, které zdánlivě předvídatelné věci mění v dobrodružství – to v lepším případě. Na opeře se podílí ohromné množství složek, a to nejen uměleckých, a každá z nich řeší své starosti. Je to vlastně malý zázrak, že se k danému datu zvedne opona a zrodí se představení, které pak delší či kratší dobu s námi zůstává. Je to jedna z výhod i nevýhod zároveň, neboť i tzv. běžící představení potřebuje „servis“, nejen to nové, co se zrovna připravuje. V každém případě mám snahu, a určitě nejen já, držet představení v co nejlepší kvalitě, i když tomu celý systém tzv. repertoárového divadla klade nemalé překážky.

Vzpomínáš si na své první představení v plzeňské opeře a na pocity, které jsi při něm měl?

Na své první představení si vzpomínám zcela přesně, byla to *Lucie z Lammermooru*. Toho dne dopoledne jsem dostal zprávu, že představitel hlavní tenorové role onemocněl a bude za něj zaskakovat pan Miroslav Švejda, který přijede v 17 hodin. Tak jsme se sešli u vchodu a řekl mi, že tuto roli již mnoho let nezpíval, nezná škrty, ale že věří, že vše dobře dopadne... což se nám nakonec podařilo. Ani jsem mu dopředu neřikal, že je to mé ÚPLNĚ první představení, které jsem z větší části prožil v nějakém zvláštním oparu.

Pocházíš z hudebnické rodiny z Karlových Varů, vím, že tě ovlivnil zejména tvůj otec, známý karlovarský pedagog a sbormistr. Mělo toto rodinné zázemí na tvou profesi vliv?

Zcela jistě. Pamatuji si, že nejčastěji skloňované slovo u nás bylo „sbor“. Otec s ním absolvoval asi 90 koncertů ročně, takže vlastně téměř profesionální provoz. Oba rodiče měli hudbu zároveň jak povolání, tak koníčka, ať už šlo o zmíněný dívčí pěvecký sbor nebo Karlovarský symfonický orchestr, kde máma donedávna hrála na flétnu, ale byla a je i pohotovou klavíristkou, takže většinu sborových koncertů také doprovázela. Vybavují se mi také společné večery, kdy jsme všichni hráli nějaká klavírní tria. Otec byl také vášnivým hudebním posluchačem, takže u nás hrála hudba neustále – samozřejmě pouze klasická. Mezery v oblasti populární nebo jiné hudby se mi již dohnat nepodaří.

Studoval jsi housle na Konzervatoři v Plzni. Je dobré, když dirigent umí hrát na nějaký hudební nástroj, příp. na který?

Osobně si myslím, že je to nezbytné, i když výjimky určitě existují. Každý nástroj má svá specifika, já jsem s houslemi spokojený – mimo jiné také proto, že mi umožnily zahrát si v orchestru a být alespoň chvíli na tzv. druhé straně.

Kdy ses poprvé rozhodl stát se dirigentem a uvědomoval sis v tu dobu, jak náročné je to povolání?

To rozhodnutí vznikalo postupně někde v posledních ročnících konzervatoře, kde jsme s několika spolužáky poskládali komorní orchestr. Tam jsem začal poprvé dirigovat, ale o náročnosti toho povolání jsem vůbec nepřemýšlel, řešili jsme tehdy pouze hudební problémy. Až mnohem později jsem zjistil, že tyto hudební „problémy“ jsou ty nejzábavnější a nejjednodušší. Důležitou osobou pro mé dirigentské začátky byl, kromě táty, i dirigent a houslista František Drs.

Jaká byla tvá studia dirigování na pražské HAMU a na které pedagogy nejvíc vzpomínáš?

Nastoupil jsem na studia na HAMU ihned po revoluci a našel tam zcela přátelskou atmosféru, kde se nám věnovali všichni profesori bez nějaké soupeřivosti. Rád vzpomínám na profesory Františka Vajnara, Radomila Elišku, Josefa Kuchinku, Eduarda Fischera, Josefa Veselku, Jiřího Chválu – vlastně na všechny. Také jsem měl možnost hned od prvních dnů v Praze dirigovat Pražský studentský orchestr a stále jsme pokračovali s komorním orchestrem v Plzni, již pod názvem Arco. Díky tomu porevolučnímu období jsem také mohl absolvovat studijní pobyt na Guildhall School of Music v Londýně, což pro mne bylo velmi přínosné po všech stránkách.

Patříš k dirigentům, kteří svou činnost rovnoměrně dělí mezi operní divadlo a koncertní pódium. Proč?

Ten hlavní důvod asi je, že mám symfonickou hudbu rád, a když jsem začínal dirigovat, nikdy by mne nenapadlo, že budu dirigovat operu, to skutečně vůbec. Svou první operu jsem viděl živě až na konzervatoři. Před tím jen *Prodanou nevěstu* a část *Libuše* v televizních přenosech. Příprava operní inscenace a koncertu se v mnohém liší. Myslím si, že je velmi důležité, aby dirigent znal obě problematiky, které se nakonec navzájem pozitivně ovlivňují. Měl by stát tak říkajíc na obou nohou. V cizině toto naše „škatulkování“ vlastně ani neznají.

Přestože jsi též dirigentem Národního divadla v Praze, v Plzni působíš paralelně celou dobu. Je za tím láska k Plzni? A je rozdíl dirigovat v Praze a v Plzni?

Ta doba působení není úplně stejná, v Praze jsem teď ukončil 16. sezónu. Bydlím v Plzni a považuji ji za svůj domov již od mládí. Pokud jde o vlastní dirigování, tak v tom samozřejmě žádný rozdíl není. Rozdílné jsou například akustické podmínky, skladba repertoáru, velikost orchestru nebo možnost setkávat se s mnoha sólisty od nás i ze zahraničí. Podle mě je tato zkušenost z práce v různých uměleckých prostředích těžko nahraditelná.

Co považuješ za svůj dosud největší dirigentský úspěch?

Pokud je tím myšlena soutěž, tak určitě ocenění na dirigentské soutěži Pražského jara v roce 1995. A mimo soutěž to, že jsem dosud mohl nastudovat celou velkou řadu symfonického nebo operního repertoáru a setkat se při tom s mnoha hudebníky, ať už v divadlech, nebo orchestrech – to mě samozřejmě velmi těší. Veliké potěšení mi dělá i opakované hostování u orchestrů v Japonsku.

Věnuješ se též pedagogice. Spatruješ v tom své poslání? Baví tě to?

Poslání? To nevím. Tento rok je to již 30 let, co vedu orchestr na plzeňské konzervatoři a několik posledních let zde vyučuji dirigování, vyučoval jsem také operní dirigování na pražské HAMU. V podmínkách těchto institucí je to spíše analytická práce. To mi umožňuje si třídit a pojmenovávat problémy, předávat to, co považuji za nezbytné, diskutovat, nechat se ovlivnit i jiným pohledem dosud nezatíženým praxí – vlastně samé zábavné věci.

Děkuji za rozhovor a přeji mnoho úspěchů za dirigentským pultem nejen v Plzni.

Zbyněk Brabec

Kozí válka? Nohama na zemi a hlavou v oblacích

Na jeviště DJKT zamíří před koncem letošního roku premiéra zcela nového původního muzikálu českých autorů s nezvyklým názvem *Kozí válka*. Za jeho vznikem stojí **Dalibor Bárta**, autor hudby a libreta, a **Václav Bárta st.**, autor námětu a textů písní. Abychom chystanou novinku divákům blíže představili, vyzpovídali jsme oba pány v krátkém rozhovoru.

foto soukromý archiv

Vašku, s příběhem dnešního muzikálu *Kozí válka* jsem se setkal poprvé v podobě rukopisu stejnojmenné knížky. Kde se ale vlastně tahle kniha vzala?

Líhla se mi v hlavě pěkných pár let. Často říkám, že jsem ji psal „hubou“ půl života. Čím dál víc jsem si totiž uvědomoval, že jsem se stal svědkem jedinečných událostí – košatý (a často i košilatý) příběh knížky z konce války a osvobození malé vsi na Plzeňsku jsem si prožil „na vlastní dětské oči“. Dlouho jsem si ale netroufal zapsat ho do vět a řádků. Než jsem před pár lety dopsal první stránku, rozbil se mi psací stroj. Vzal jsem to jako znamení, abych se do toho nepouštěl. A právě Borek mě přemluvil, že mám zkusit psát na počítači. Dost to dřelo, nakonec mě ale šance různě to zkoušet, mazat a vracet se k vyprávění bez hory zmuchlaných papírů v koutě dokázala přesvědčit, že by se mi mohlo podařit příběh zaznamenat. A ještě dodám, že dětskými obrázky ji doprovodil můj synek Vašek Bárta, jinak řečený Noid.

Co si diváci mají vlastně představit pod titulem *Kozí válka*? Mezi kluky horní a dolní části vsi na Plzeňsku probíhá válka. Zatímco druhá světová válka končí, klukovská pokračuje. V pětáctyřicátém roce osvobodí obec dvě armády – spodní část sovětská, horní americká. Demarkační čára, která probíhá polovinou obce, má na svědomí řadu legračních i vážnějších příběhů. A o tom všem vypráví jeden z kluků – hlavní hrdina Vašek.

Borku, kdy tě napadlo vytvořit z příběhu knížky *Kozí válka* tvého strýčka muzikál?

Někdy v roce 2019 mě oslovilo vedení souboru muzikálu DJKT, jestli bych pro ně nenapsal původní dílo. Spojil jsem

se s Vaškem a hledali jsme vhodný námět. O leccems už jsme v minulosti přemýšleli, ale pořad to nebylo ono. S *Kozí válkou* přišel Vašek a já jsem trochu váhal. Nedovedl jsem si představit, že by zrovna tohle fungovalo na divadle s hudbou, zpěvem a tancem. Četl jsem knížku pořád dokola a bylo mi jasné, že musí vzniknout úplně nový příběh, který si nechá z románu hlavní postavy a základní osu příběhu. Ale teď jsem už plně přesvědčený, že to byla šťastná volba.

Vašku, kolik z příběhu chystaného muzikálu tedy vychází autenticky ze skutečnosti a jak velká část je umělecká licence?

Nakolik je můj příběh pravdivý a nakolik jsem si něco do básnil? Odcituju Marka Twaina, který svého času dostal tutéž otázku po vydání knížky *Dobrodružství Huckleberryho Fina*: „Napsal jsem pravdu. Něco jsem vylepšil, ale celkem vzato, napsal jsem pravdu. Ale to nic. Však jsem jaktělživ neviděl nikoho, kdo by si aspoň tu a tam kapku nezalhal.“

Čím se bude *Kozí válka* lišit od jiných muzikálů, v čem bude jedinečná?

Vašek: Příběh není vycucaný z prstu. Nebude to jen zábavné a zajímavé připomenutí událostí z malé vsi na Plzeňsku před tři čtvrtě stoletím. Události, charakter postavy a jejich osudy by měly současníky nejen pobavit, ale i „ponouknout“ k zamyšlení nad tím, kolik podobností s dneškem se z někdejšího příběhu klube. Hudební, textová a příběhová inspirace má české kořeny, ale nezhlíží se v romantickém folklóru. Jako u všeho, co s Borkem děláme, chceme, aby to stálo nohama na zemi a zároveň drželo hlavu v oblacích.

Borek: Jedinečnost *Kozí války* cítím v samotném námětu. Jsem rád, že vytváříme příběh z českých dějin o českých lidech, ale zároveň vnímám, jak může být nadčasový a srozumitelný nejen pro české publikum. Je reálně prožitý, navíc viděný očima malého kluka. Samozřejmě jsem si vědom, že cesta k divákovi bude složitější, než kdybychom adaptovali nějakou známou předlohu, jak je tomu běžné ve světě nebo koneckonců i u nás. Ale právě tahle odlišnost snad bude diváky zajímat.

A jaká bude hudba, Borku?

Rád bych, aby k příběhu pasovala. Snad v ní bude co hrát i co poslouchat. Nejvíce si přeju, aby s příběhem srostla a podtrhla jeho poetiku. Pořád mám na paměti, že divák nejde do divadla na koncert, ale na představení, kde by mělo být vše v rovnováze. Nerad bych příliš komplikoval, šmodrchal, komponoval za každou cenu. Pokud někdo zná něco z toho, co jsme s Vaškem napsali, myslím, že v tomhle ohledu nebude hudební řeč jiná. Kdysi mi někdo z muzikantů řekl: „*To je taková Bártovina.*“

V minulosti jste spolu pracovali už mnohokrát, teď poprvé jde ale o muzikál, tedy rozsáhlé a náročné dílo. Jak jeho vznik probíhal?

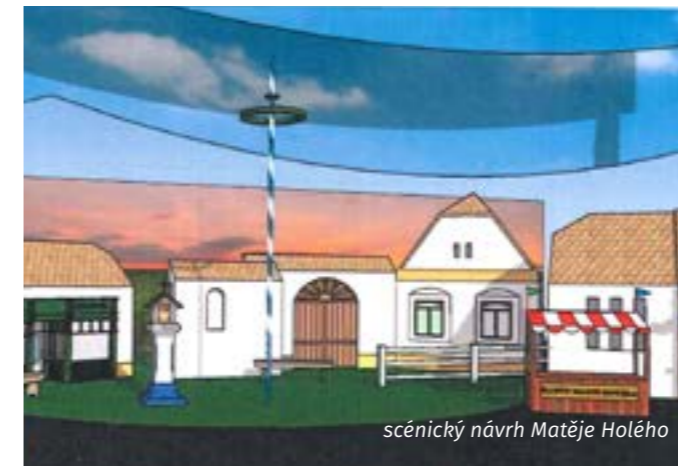
Vašek: Dřív jsem napsal nějaký text a Borek to zhudebnil. Pro *Kozí válku* něco napíšu, Borek se to snaží zhudebnit, ale po jeho zhudebnění to často musím přepsat, dopsat nebo zahodit a napsat to podle jeho muziky. Co se týče libreta, je to dost podobné.

Borek: Ano, napsali jsme toho s Vaškem už docela dost, ale *Kozí válka* je přeci jen trochu větší sousto. Jako když skládáte velké puzzle a třeba týden hledáte dílek, který by pasoval do prázdného místa. Někdy si říkáte, že se musel někam ztratit a vy to za boha nedáte nikdy dohromady. Pak se zázračně objeví a vy hledáte další. A takhle to v případě *Kozí války* bude trvat do premiéry. No, není to vzrušující?

Dochází mezi vámi někdy i k uměleckým neshodám? Jak je pak řešíte?

Vašek: Často má nepochopitelné připomínky. Nejradši bych ho roztrhl, je ale ze soudržného materiálu. A ke všemu si nakonec zvyknu. Dokonce připustím, že jeho připomínky nevycházejí z pohrdání stářím, ale že má pravdu.

Borek: V případě *Kozí války* bylo asi nejtěžší vysvětlit autorovi – který je navíc mým strýčkem a kamarádem – že musí někdo jeho dílo zbořit a z vybraných částí bude třeba začít stavět zbrusu nový tvar. V tomhle ohledu to párkrát zajiskřilo, ale myslím, že jsme oba přežili bez úhony. Možná i proto, že si nemusíme nic dokazovat a jde nám o stejnou věc. Takhle v noci třeba dostanu nápad a voláme si spolu i dvě hodiny. Pak se týden dohadujeme o změně textu nebo o charakteru hudby. Vážím si, že mě ještě neposlal k šípku, když musel kvůli mým požadavkům stokrát předělat svoje texty.

scénický návrh Matěje Holého

Pomalu se blíží období ostrých příprav v divadle, zkoušek a premiéry. Těšíte se, nebo převládá spíše tréma a strach?

Vašek: Já se moc těším a ze všeho nejvíce jsem zvědavý na to, co na tohle naše dílko řeknou současníci.

Borek: Libreto je hotové, hudba víceméně taky – zbývá už jen dodělat část instrumentace, protože představa o obsazení orchestru se v průběhu prací taky měnila. Teď se těším hlavně na zkoušení. Možná je to s podivem, ale pro mě je právě tahle fáze na všem tomhle konání nejkrásnější. Po premiéře už nebudu než doufat, že se naše dítko nestane otloukánkem, že nebude plakat někde v koutě nebo že se na něj nesepsy přesila, která mu ukáže co proto. Ale to už nebude v naší moci. Tou dobou už budeme s Vaškem určitě vymýšlet nějakou další Bártovinu!

Pánové, děkuji za rozhovor!

Pavel Bár

DALIBOR BÁRTA (1973)

Vystudoval SPŠ výroby hudebních nástrojů v Kraslicích a plzeňskou konzervatoř (klarinet, dirigování). Působí jako pedagog na ZUŠ v Třebošně, kde založil a vede orchestr Tremolo, s nímž získal několikrát nejvyšší ocenění na celostátní soutěži žákovských orchestrů a dvakrát titul laureáta rozhlasové soutěže Concerto Bohemia. Od roku 2003 působí v orchestru muzikálu DJKT jako hráč na klarinet a saxofon a od roku 2013 také jako dirigent (*Divotvorný hrnec*, *West Side Story*, *Chyť mě, jestli na to máš*, *Duch*, *Billy Elliot*, *Něco shnilého!* ad.). Jako instrumentalista se pohybuje napříč žánry, věnuje se aranžování a kompozici (cyklus písní *Paměti vrby*, *Životaběh*, dětský muzikál *Muzikantská pohádka*), píše instruktážní skladby a metodické učebnice pro ZUŠ, spolupracuje s Českým rozhlasem v Plzni jako hudební režisér.

VÁCLAV BÁRTA ST. (1937)

První básnička mu vyšla v dětském časopise *Mateřidouška* ještě jako žákovi obecné školy (dnes 1. stupeň ZŠ). Po vystudování vojenského gymnázia a přestěhování do Prahy pracoval jako vychovatel učňů v družstvu Inklemo. Založil a vedl stejnojmenné divadlo malých forem, pro které psal ve spolupráci s kamarádem Vítěm Fialou pořady, scénky, básničky i písničky (výběr vyšel v knížce *Jak se chodí za holkama*, oceněné Literárním fondem Československého svazu spisovatelů). V dalších letech vedl Klub mládeže v Domě pionýrů a mládeže v Karlíně, kde začínala řada později populárních osobností a souborů (Jiří Korn, Petr Spálený, Boris Hybner, Petr Novotný, Greenhorní aj.). Spoluzaložil soubor Chorea Bohemica, připravoval programy pro přední folklorní soubory, stal se režisérem Československého státního souboru písní a tanců. Průběžně pokračoval v psaní, vydal mnoho knížek, dvě sbírky poezie, spolupracoval s rozhlasem a televizí. Napsal několik stovek písňových textů, např. k filmové pohádce *Princezna ze mlejna 1 a 2* nebo skladbám svého synovce Dalibora (*Muzikantská pohádka*, cykly *Paměti vrby* a *Životaběh*). Založil občanské sdružení History, o. s., podporující dětské talenty, vytvořil také projekt Galerie talentů (www.galerietalentu.cz), kde vyšlo už několik knížek s obrázky více jak dvou tisíc dětských malířů. Má sedm dětí, osmnáct vnoučat a čtyři pravnoučata. Je nositelem ocenění Grand Prix za celoživotní dílo udělované Nadací Život umělce.

V Plzni mám stálý domov

Rozhovor s českým spisovatelem, dramatikem a divadelním režisérem **Ladislavem Smočkem**.

Pane dramatik a režisére, 24. srpna oslavíte významné životní výročí, devadesáté. Co byste si ke svým devadesátinám nejvíce přál?

Vůbec bych si přál, abych v tom čase, který mi ještě na světě zbývá, dokázal přivést k přijatelnému konci to, čím se delší dobu zabývám; pokouším se stvořit po letech divadelní hru s přáním, aby se mi podařilo vystavět ji v takový duchovní i vizuální tvar, který už nevolá po změně. To, že do toho mého snažení, které je ve skutečnosti mé soukromé, šťastné dobrodružství, zasáhlo tak zvané kulaté výročí narození, mi dovoluje na vaši otázku poměrně snadno odpovědět. V mém okolí je dostatečně známo, že narozeniny, zejména ty s ohavně vysokým číslem, přestože je to jistý úspěch přírody a částečně snad i můj, nedokážou ve mně vzbudit oslavný pocit. Ale jak jsem jinde již opakovaně řekl, těžkou hlavu z toho nemám. Takže letos bych si přál šťastné dokončení toho mého snažení. A to je věru dost.

Co vás ve vašem dětství dovedlo k tomu, abyste se přihlásil ke studiu divadelní režie?

Tady se mohou pouze dohadovat. Jen pro přesnost: nepřihlásil jsem se v roce 1952 ke studiu režie na DAMU, ale na herectví. O tom, co je to divadelní režie, jsem neměl nejmenší ponětí. Nezajímalo mě to, ani nemohlo, nevěděl jsem, že se tento obor vyučuje. Přesto je fakt, že jsem byl přijat na katedru režie a absolvoval tento obor bez problémů. Je fakt, že jsem vyučený režisér. Jak k tomu došlo? Ve vaší otázce padlo slovo „v dětství“ – to mě dovede snad k odpovědi. Mám za to, že v oboru divadla vůbec nemůžete být způsobilý, pokud ve vás nedřímají patřičné vlohy, abyste nadějně způsobilý byl. Vlohy můžete zdědit, alespoň částečně, po rodičích. Otec byl důstojník armády první republiky, vzdělaný, společenský, ale podle mě vlohy pro divadlo neměl. Moje matka, naopak, patřičné vlohy měla. Její extrovertní smysl pro směšné byl naprosto celoživotně výrazný, v mládí si párkrát zahrála ochotnický divadlo v Týně nad Vltavou. Moje sestra měla úžasný smysl pro směšné též, aniž by si k divadlu přičichla. Co se mě týče, pozorovali to na mně kamarádi, především spolužáci. Byl jsem pochopitelně bavičem třídy na gymnáziu. Uměl jsem napodobit kantory, státníky, někdy až k nerozeznání. A teď jsem se dostal k jádru věci. Podvědomě, vedle toho, co bylo na imitované osobě snadno vidět a slyšet, člověk podvědomě současně absorboval její duševní obsah, zejména její duševní rozsah, a tak jsem se vlastně zmocnil jejího myšlení, a to už nebyla pouhá imitace. Dřímával ve mně asi dar vnímat podvědomě především duševní obsah, a tím pádem kvalitu dané osoby. Byla to zřejmě součást mého chápání vůbec, a to mě asi provází dodnes.

Rodiče často pořídí svému dítěti loutky, ba celé loutkové divadélko, což byl můj případ, a tam to možná už začalo. Loutky jsem po jevišti vodil, byly to malé, primitivní loutky, snadné k ovládní, měly jen jejich paže, a vytvářel si různé situace, ale především jsem se duševně skrzel ty loutky nejraději angažoval v tom, co říkaly. – Tohle je myslím to podstatné. Když kolem maturity v roce 1951 došlo na lámání chleba, přihlásil jsem se ke zkouškám na herectví.

Přečetl si předtím Stanislavského, mylně ho pochopil, a tím pádem prohrál na celé čáře. To bylo odpoledne. Dopoledne byl pohovor před komisí, a to mě zachránilo. Byl rok 1952, dostal jsem otázku, co se dělo, když Američané osvobodili Plzeň. To bylo něco pro mě! Dodnes je to jedna z podstatných, povznášejících chvil mého života. Začal jsem slovy interpretovat veškeré to tehdejší dění, celý ten dlouhatánský prožitek 6. května 1945, a cítil jsem, jak všichni fascinovaně na mě zírají, a to mě zachránilo. Vedoucí přijímací komise Radovan Lukavský mi řekl, že všichni usoudili, že mám vyložený režijní talent, což vyplývalo z formy a imaginativní síly mého spontánního líčení těch chvil. A že bych se mohl přihlásit k režijním zkouškám na FAMU, nebo ještě toho odpoledne, vlastně hned, k přijímacím zkouškám na divadelní režii ve čtvrtém poschodí, které právě tam nahoře probíhají. To, abych se mohl podrobit zkoušce tam, přijímací herecká komise ihned zařídí. Nezaváhal jsem ani na vteřinu a rozhodl se pro čtvrté poschodí, ne pro FAMU. Po vyzkoušení mě ti ve čtvrtém poschodí přijali s těmi nejlepšími známkami, to jest za A. Takže vrozené vlohy pro divadlo mě dovedly na katedru divadelní režie.

Řekněte mi tři momenty, které vás nasměrovaly z Plzně do Prahy.

První moment byla skutečnost čtyřletého studia v Praze. Druhý, rozhodující moment, bylo pozvání Alfrédem Radokem, abych se jako režisér připojil k jeho týmu u příležitosti založení Laterny Magiky v Praze. (Po senačním úspěchu na světové výstavě v Bruselu roku 1958.) Měla to být trvalá scéna. Režiséru Radokovi jsem asistoval při jeho inscenování východoněmecké hry *Ďábelský kruh* ve Stavovském divadle. Tehdy mi dal na starost režirovat celý početný „druhý plán“. Byl jsem tehdy, v roce 1954, tuším ve druhém, nebo už třetím ročníku studia na DAMU. Alfréd Radok mi vymohl po premiéře, jako uznání za můj příspěvek inscenaci, dvojnásobný honorář. Nastoupil jsem k němu do trvalého angažmá v led-

nu či únoru roku 1960, po třiletém angažmá v Brně. Třetí, ten definitivní moment, bylo založení Činoherního klubu (1965) a angažmá ve Státním divadelním studiu (SDS), pro ten účel už od roku 1963, v jehož rámci Činoherní klub měl vzniknout. Přípravoval jsem od té chvíle první inscenaci v Činoherním klubu, svoji hru *Piknik*. Tím mě nasměrování do Prahy skončilo.

Ano, s Činoherním klubem jste celoživotně spjatý. Co je pro vás od napsání *Pikniku* podstatnější – být dramatikem nebo režisérem?

Od chvíle uvedení *Pikniku* je podstatnější pro mě být dramatikem. Schopnost stvořit hru je schopnost stvořit z ničeho něco. Režisér inscenuje hru, kterou vymyslel a stvořil někdo jiný. Pro mě hra jiného autora je daná partitura. Sebevětší nutné úpravy ve prospěch věci neznamenají pro mě nikdy, a za žádnou cenu, spoluautorství. Režisér stvoří silnou, svébytnou inscenaci, ale není autorem. Je autorem inscenace, třeba i velmi (kladně) odvážně. Ale vždy stvořil inscenaci, hru vymyslel a stvořil někdo jiný.

Mezi léty 1991 a 2011 jste režíroval v Plzni. Jak moc jste v tomto divadle chtěl stále pracovat – a do jaké míry vás v Plzni stále drželo to, že zde máte trvalý domov?

To, že v Plzni mám stálý domov, hrálo nepochybně velkou roli. Jen proto jsem si mohl dovolit po dvacet let přispívat k uměleckému úsilí tohoto skvělého divadla. V posledních letech se mi už nechtělo týdny pobývat v hotelech, které jsem ještě v šedesátých letech minulého století tak miloval, proto pozvání ke spolupráci v mé Plzni bylo přijato zvlášť od srdce. Ale po těch dvaceti letech přišel čas, kdy se probudilo nutkání znovu se pokusit stvořit hru. V takovém případě výdej energie je maximální a alespoň v mém případě nesrovnatelně vyšší než sebenáročnější zkoušení v pozici režiséra inscenace. Takže jsem musel poděkovat. Už předtím jsem musel poděkovat Národnímu divadlu, též Vinohradům, kamenným scénám, kde jsem rád hostoval. Přes dotazy, zda bych alespoň ještě někdy něco inscenoval, dotazy velmi laskavé, musel jsem se zapřít a s mně milými

kamennými divadly včetně drahé Plzně, s těmi přátelskými soubory, s pocitem vřelé vděčnosti se rozloučit.

Kdybyste se po díval dnes na ty všechny plzeňské inscenace, kterých bylo 19, dokázal byste v nich najít dramaturgickou linii? (Odkud byste se na to díval?)

Po celou tu dobu se mnou v Plzni dramaturgicky spolupracovala Máša Caltová. Výhradně ona. Ona mě nabízela hry, které pro mě vybrala. Ty zapadaly do dramaturgie divadla, kterou vytvářela, nemýlím-li se ona. Ona volila hry s rozmyslem, citem, a to ve spolupráci s vedením divadla tvořilo onu linii, do které má účast zapadala. Já jsem do toho nikdy nezasahoval, linie existovala i beze mne. Máša vkládala do svého citění vše, rozuměla jednotlivým osobnostem souboru a hru, kterou jsem měl inscenovat, sama velmi znale obsadila, právě že soubor zasvěceně chápal, znala přednosti a kvality jednotlivých lidí, ona prostě do svého poslání vkládala vše, s velkým zanícením pro věc. Byla prostě takto skvělá.

Čím vám ve vašem profesním životě pomohla nejvíce?

Máše jsem obzvlášť vděčný za její energickou kontrolu a dohled u příležitosti mého inscenování scénického pásma (někteří trvají na tom, že hry) *Nejlepší den* (1995), které jsem „zkomponoval“ u příležitosti padesátého výročí povstání proti Němcům, pátého května roku 1945, a následného amerického osvobození šestého května. Celé to dění vychází z mého vlastního prožitku a pokrývá období vlády Němců za války, osvobození Američany a téměř osmiměsíční jejich pobyt, rovněž, a to je důležité, krásné vztahy s námi, zůstali skoro až do Vánoc, než definitivně odešli. Bez přispění Máši ve volbě, které scény předlohy o mnoha obrazech a mnoha postavách vypustit, které ponechat, bylo by dovedení k premiéře podstatně obtížnější. Být dramaturgem nadprůměrné úrovně vyžaduje určité vlohy, jako vše, co se týká divadla. To se naučit nedá. Máša měla vše, v tomto smyslu. Měl jsem možnost se o tom přesvědčovat dvacet let.

Děkuji za vzácný rozhovor s vámi.

Zdeněk Janál

NOC S OPEROU

MACBETH – 24. června 2022

ELISABETH – 26. června 2022

Po dvouleté odmlce mělo Divadlo J. K. Tyla opět příležitost rozloučit se s divadelní sezónou open-air akcí Noc s operou, která se letos odehrála ve dvou večerech a proměnila Amfiteátr Lochoťín již pošesté v dějiště neobyčejných a neopakovatelných divadelních zážitků. Pátek 24. června patřil Verdiho krvavému dramatu *Macbeth* v režii Tomáše Ondřeje Pilaře, v neděli ovládl amfiteátr velkolepý muzikál *Elisabeth* v režii šéfa souboru muzikálu Lumíra Olšovského. Mimořádné večery dohromady navštívilo 7200 diváků, kteří odměnili náročné produkce dlouhotrvajícím potleskem ve stoje.

„Verdiho opera *Macbeth* je plná dramatických okamžiků, tématu smrti a touhy po větší moci. Režisér se mohl nechat inspirovat bohatým dějem a pomocí přidáných skupin účinkujících vytvořil opravdu velkolepou podívanou. [...] Je možná škoda, že letošní produkci navštívilo podstatně méně diváků než produkci opery *Nabucco* v roce 2019, kterou zhlédlo sedm a půl tisíce lidí. DJKT v Plzni ale po nucené pauze dělá maximum pro návrat svých stálých diváků zpět do divadla. Ať už svými moderně pojatými širokými možnostmi předplatného, nebo opravdu zajímavou dramaturgií.“

Petr Novák, *KLASIKAPLUS.CZ*, 26. června 2022

„Bylo to nádherné představení, úžasný zážitek a velké díky všem, kteří se podíleli na přípravě a průběhu představení.“

z reakcí diváků na sociálních sítích

„Kromě exkluzivně hvězdného obsazení, kterému vévodili Soňa Hanzlíčková a Pavel Režný v ústředních rolích Elisabeth a Smrti, se diváci dočkali nových, nebývale okázalých efektů – od monumentálních pyroefektů přes úchvatné videoprojekce, živé koně na jevišti až po neskutečně obrovský komparz, čítající snad stovky členů. [...] Mnohým z nás běhal mráz po zádech z naprosto mimořádného zážitku, který toto unikátní provedení *Elisabeth* přineslo.“

Barbora Prokopová, *KLASIKAPLUS.CZ*, 5. července 2022

„Bylo to úžasné. *Elisabeth* máme rádi a je nádherná, ale včera to bylo naprosto úžasné. Zážitek, který bych si ještě ráda někdy zopakovala. Nádherné zakončení sezóny.“

z reakcí diváků na sociálních sítích

Soňa Hanzlíčková (*Elisabeth*)

Martin Bárta, Ivana Veberová (*Macbeth*)

Soňa Hanzlíčková, company (*Elisabeth*)

Michal Bragagnolo (*Macbeth*)

Taneční mláďi

Ve věkově nejmladším uměleckém souboru plzeňského divadla dochází pravidelně ke změnám v jeho složení. Protože poslední dvě sezóny byly plné nejistot a cestování i umělecké příležitosti byly dosti omezené, během posledních dvou let k větší výměně tanečníků v souboru nedošlo. V letošní sezóně se ale diváci seznámí s osmi novými tvářemi. Angažmá přijali Margarida Nogueira e Noiva Gonçalves, Riccardo Giorgio Gregolin, Luisa Dawn Isenring, Giacomo Mori, Aneta Pašková, Karel Roubíček, Angelos Antoniou a Avril Wieland Martínéz. Se souborem pravidelně spolupracují i stážísté, jejich řady letos doplní Avril Negre, Michela Quartiero, Gemma Marco, Kokona Morizumi, Sakura Yamada, Kotono Choda a Lucia Marti.

O Jeníčkovi a Mařence

Na konci minulé sezóny uvedl muzikálový soubor obnovenou premiéru pohádky *O Jeníčkovi a Mařence aneb Jak to dobře dopadlo* ve zpracování autorky Jany Havlatové a úpravě Lilky Ročákové, která inscenaci také režírovala. Pohádka potěší zejména předškolní děti, známý příběh ale jistě vykouzlí úsměv na tvářích i jejich rodičům. Samozřejmě nechybí perníková chaloupka a v ní ošklivá Ježibaba, malý Jeníček a nebojácná Mařenka či parádivá Macecha. Představení jsou živě doprovázena čtveřicí smyčcových nástrojů. V obnovené premiéře oblíbené pohádkové inscenace z roku 2017 se představilo nové dětské obsazení a také Karolína Krausová v roli klauna Oranžáčka.

Lukáš Ondruš, Karolína Krausová

Muzikálová matiné

Nová sezóna přináší pátý ročník *Muzikálových matiné*, na nichž členové souboru muzikálu divákům představují své oblíbené muzikálové a populární písně. V sezóně 2022/2023 se můžete těšit na Dušana Krause, Kristýnu Bečvářovou, Terezu Koželuhovou a Adama Reznera. *Muzikálová matiné* se konají vždy jednou za dva měsíce v neděli v 10.30 ve foyer Nové scény a DJKT nově nabízí možnost pořídit si na ně předplatné a zajistit si tak své místo na všechna, obvykle brzy vyprodaná, setkání. Hostitel prvního, říjnového *Muzikálového matiné* Dušan Kraus si jako své hosty přizve Jozefa Hruškociho, Jakuba Gabriela Rajnocha a svoji ženu Karolínu. Společně s nimi či sám zpívá například písně z muzikálů *Moulin Rouge*, *Dear Evan Hansen* nebo *Malované na skle*.

Operní matiné v sezóně 2022/2023

Oblíbená setkání ve Foyer Vendelína Budila v historické budově Velkého divadla přinášejí pravidelně skladby z repertoáru vážné hudby na předem daná témata. V letošní sezóně se nedělní matiné odehrají v období od října do dubna. Hned dvě říjnová dopoledne budou patřit dlouholetým sólistům souboru opery – nejdřív Janě Foff Tetourové za spoluúčasti harfistky Dany Suchanové, poté Janu Ježkovi, který oslaví své životní jubileum. V listopadu se také odehrají matiné dvě, první ve znamení recitace – Apolena Veldová a Jaroslav Someš přednesou ukázky z českého koncertního melodramu, ve druhém zahraje skladby Franze Schuberta a Johannese Brahmsa oblíbené Sojkovo kvarteto. V prosinci se divákům představí nastupující operní hvězdy – studenti pěveckého oddělení Konzervatoře v Plzni. Únorové matiné se odehraje ve znamení neznámých českých operet, které zpívají sólisté operního souboru a jejich hosté, na klavír je doprovází Martin Marek. V březnu se foyer rozezná hlasy členů sboru opery DJKT, tentokrát při skladbách českých skladatelů – Zdeňka Lukáše, Ilji Hurníka, Pavla Jurkoviče a Jana Kasala. Poslední, dubnové, matiné bude patřit jednomu z největších českých básníků z období romantismu Karlu Hynku Máchovi a fragmentům z jeho *Máje* v přednesu Blanky Hejtmánkové a s klavírním doprovodem Věry Müllerové. Na celý cyklus osmi matiné si lze zakoupit sezónní předplatné s garancí předních míst a užít si tato příjemná hudební dopoledne za zvýhodněnou cenu.

Dana Suchanová

Petra Šintáková, Ivana Klimentová

Koncert Jsme muzikál! v Besedě

Od roku 2016 připravuje soubor muzikálu své koncertní programy pod názvem *Jsme muzikál!* – ať už na Nové scéně, tak i na místech mimo budovu DJKT. Tradičním se v uplynulých letech stal například červnový koncert *Jsme muzikál!* v rámci Divadelního léta pod plzeňským nebem. Ve středu 21. září ale soubor nabídne další novinku – koncert *Jsme muzikál! v Besedě*. Jak název napovídá, uskuteční se v sále Měšťanské besedy a divákům nabídne hity z titulů, které soubor muzikálu DJKT na svém repertoáru dosud neměl, nemá a v nejbližší době mít nebude. Těšit se tak můžete na songy z muzikálů *Moulin Rouge*, *Bídnič*, *Lví král*, *Aladin*, *Knihy Mormonova*, *Hamilton*, *Mamma Mia!*, *Dracula*, *Mary Poppins*, *Six* a řady dalších. Večerem nabitým hudbou provede Martin Šeřl.

O Rusalce

Do pohádkového repertoáru Divadla J. K. Tyla uváděného na Malé scéně se 1. října vrátí v obnovené premiéře oblíbená kráčená verze slavné *Rusalky* Antonína Dvořáka. Inscenace *O Rusalce* má dětem přiblížit operní žánr a připravit je na další návštěvy „velkých“ titulů. Režisérka a hudební pedagožka Lilka Ročáková, jež v DJKT inscenovala více úspěšných dětských titulů, například *Bastien a Bastienka*, *Žvanivý slimejš*, *Kocour v botách* či muzikál *O Jeníčkovi a Mařence*, vyzdvihuje především pohádkové a komické momenty původní Dvořákovy opery. Pohádkový ráz inscenace podtrhl půvabnými kostýmy někdejší šéf plzeňské opery Tomáš Ondřej Pilař.

Opera v katedrále

Soubor opery DJKT uvede po loňském úspěchu opět v katedrále sv. Bartoloměje slavné Mozartovo *Requiem*, které je považováno za jedno z nejkrásnějších zhudebnění tohoto duchovního textu. Dílo je opředené legendou, která praví, že si skladbu u Mozarta objednal anonymní muž, který ji chtěl vydávat za svou. Mozart tuše, že se blíží jeho konec, si ale myslel, že skladbu píše ke svému vlastnímu úmrtí. Slavný skladatel zemřel 5. prosince 1791, *Requiem* bylo dokončeno jeho žákem a poprvé zaznělo 10. prosince téhož roku ve Vídni. Koncert pod taktovkou šéfa souboru opery Jiřího Petrdlíka se odehraje ve spolupráci s Diecézí plzeňskou 30. října 2022.

Literární kavárna

Koncem sezóny byl slavnostním galavečerem završen sedmý ročník Literární kavárny. Zazněly na něm ukázky vítězných příspěvků ze všech čtyř soutěžních kol v podání členů DDD i vybraných herců z činoherního souboru. Osmý ročník literární soutěže pokračuje s tématy: *Závislosti mohou číhat na každého* (psychologická próza), *Jednou dole, jednou nahoře* (volný žánr), *Milujeme sport* (publicistika), *Síla lásky* (milostná poezie). Jednotlivá kola na sebe nenavazují, autoři jsou hodnoceni ve dvou věkových kategoriích – od 14 do 26 let a od 27 let výše. Příspěvky posuzuje odborná porota a čtenáři pomocí hlasování na webových stránkách Literární kavárny. Vybrané texty pak vycházejí v tištěné verzi sborníku Literární kavárny.

Baletní ateliér pojedenácté

V neděli 30. října mohou zájemci o tanec a svět baletu navštívit Baletní ateliér – akci, která se stala oblíbenou volbou, jak nevšedně strávit nedělní dopoledne. Program jedenáctého ateliéru přinese seznámení s nově nastupujícími členy souboru a jejich tanečními ukázkami, které si mladí tanečníci přináší z rozmanitých světových končin. Na programu bude také představení první letošní baletní premiéry, kterou je klasický *Louskáček*. Ti z Vás, kteří už o *Louskáčkovi* slyšeli, se mohou těšit na drobný kvíz a získat tak vstupenky na premiéru. Baletní ateliéry jsou určené pro všechny bez rozdílu věku či vědomostí a konají se vždy od 10.30 v baletním sále Nového divadla.

90 obrazů k nedožitým 90. narozeninám Jiřího Kovaříka

Po deseti letech bude mít plzeňské publikum možnost vidět rozsáhlou výstavu zdejšího rodáka akademického malíře Jiřího Kovaříka. Jak název napovídá, můžeme se těšit na 90 autorových obrazů v prostorách foyer Nové scény DJKT. Výstava a její kurátor Michael Zachař si klade za cíl přinést nový pohled na Kovaříkovo dílo. Jiří Kovařík (* 1932) patří k předním osobnostem českého výtvarného umění 2. poloviny 20. století. V Plzni prožil v podstatě celý svůj život a má zde také místo posledního odpočinku († 1994). Ani on sám, ani jeho tvorba však rozhodně netrpěli jakýmkoliv syndromem regionalismu, naopak – převládala trvalá snaha soustavně překračovat pomyslné hranice územní, duchovní i myšlenkové. Slavnostní zahájení výstavy je naplánováno na 4. října od 16.30 ve foyer Nové scény.

Setkání Klubu přátel DJKT

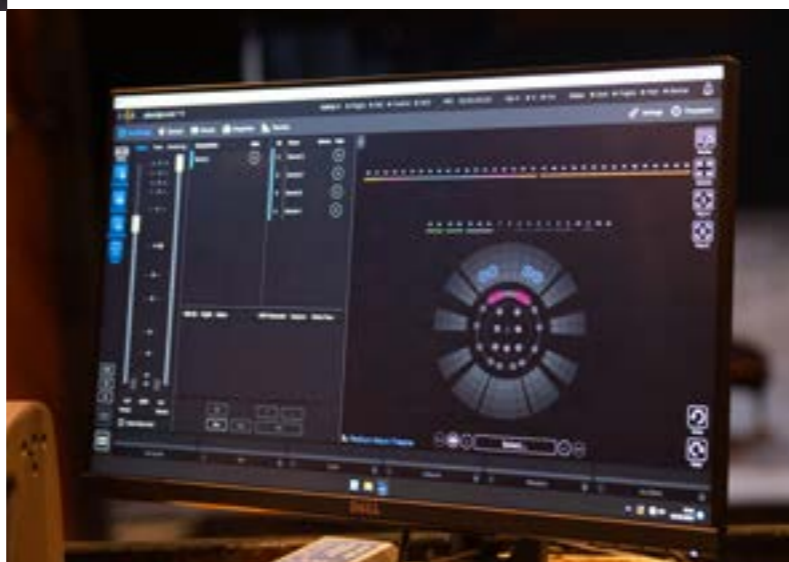
Přes padesát pět let funguje Klub přátel DJKT, který svým členům pravidelně zprostředkovává setkání se zajímavými hosty spjatými s plzeňským divadlem. V minulosti se tak jeho členové mohli setkat například s dramaturgy Zbyňkem Brabcem a Pavlem Bářem, šéfkou činohry Apolenou Veldovou, operním zpěvákem Paolem Lardizzonem, tanečnicí Kristýnou Miškolciovou či s herci Monikou Švábovou a Pavlem Pavlovským. Součástí klubu jsou také pozvánky na generální zkoušky připravovaných inscenací. Klub se pravidelně setkává jednou měsíčně v Hotelu Central, a pokud máte zájem být jeho součástí, kontaktujte pana Bezděka na e-mailu j-bezdek@seznam.cz, členský příspěvek je ve výši 150 korun za rok.

Nová scéna se pyšní světově unikátním systémem umělého dozvuku L-ISA Ambiance

Během divadelních prázdnin byla Nová scéna Divadla J. K. Tyla vybavena technologií elektroakustického dozvuku Ambiance renomované francouzské značky L-Acoustics. Jedná se o vůbec první takto komplexní instalaci na světě. Systém umožňuje akusticky upravit divadelní sál přímo na míru konkrétnímu žánru i dílu. Divák může očekávat výbornou akustiku sálu u činohry, opery, muzikálu, baletu, ale i u velkých filharmonických či symfonických koncertů. Jedinečnost systému spočívá také v tom, že umí pracovat s umělci s ozvučením i bez. Díky vestavěnému systému dozvuku bude mít divák pocit, že je plně obklopen zvukem z jeviště i hlediště.

Největší výhodou systému je, že posluchač žádné nazvučení prostoru nevnímá. Vše mu zní naprosto přirozeně, jako by byl přímo součástí dění na jevišti. „Další předností nového systému je možnost snadného vytvoření nejrůznějších zvukových efektů, např. dokážeme vytvořit iluzi, že duch Hamletova otce diváky obchází, a to beze změny barvy či úrovně jeho hlasu,“ doplňuje ředitel divadla Martin Otava, který o pořízení elektroakustického dozvuku usiloval v uplynulých osmi letech. Investici 15,8 miliónu korun do této moderní technologie schválilo Zastupitelstvo města Plzně v únoru letošního roku a umožnilo tak divadlu uvolnit potřebnou částku z rezervního fondu divadla.

Tanečníci v rolích choreografů

Soubor baletu uvedl v pátek 27. května komponovaný večer s názvem *Baletní inspirace*, jehož náplň připravili samotní tanečníci. Program byl složen z abstraktních tanečních čísel, komediálních výstupů i vážných choreografií. Gabriela Špalková ve své recenzi (2. 6. 2022) večer ohodnotila slovy: „*Baletní inspirace* byl večer skutečně inspirativní a je to vlastně paradox – byť jej uzavřela choreografie o tragédii současnosti a drásavosti vnitřního života – byl to večer optimistický. Ukázal totiž, že mladí tanečníci mají nápady, témata, cítí hudbu. A mají chuť tvořit. Jiří Pokorný potvrdil, že *Baletní inspirace* budou pokračovat dalšími ročníky... Na nezáměrně diváků si stěžovat určitě nebudou. V pátek byla Malá scéna zaplněna do posledního místečka a dlouhotrvající srdečný potlesk publika byl tou nejlepší vizitkou a oceněním.“

Sara Aurora Antikainen, Gaëtan Pires
Ptáček – choreografie Jiří Pokorný

Gaëtan Pires, Kristina Pires
Střepy – choreografie Richard Ševčík

Hell-Bent – choreografie Amy Turner-Daly

INTRO – soutěž nových českých muzikálů

V loňské sezóně se uskutečnil první ročník projektu Intro určeného autorům původních, dosud neuvedených muzikálů. Přihlášená díla posoudila a zhodnotila porota sestavená z renomovaných divadelních odborníků a praktiků z celé republiky. Vítězné muzikály *Otřást vesmírem*, *Píseň pro Ninu* a *Kouzelné hodinky doktora Kronera* se dočkaly uvedení na Malé scéně a také videozáznamu, dostupného na internetové platformě Dramox. Ve druhém ročníku soutěže Intro '22 zvítězil v hodnocení odborné poroty muzikál *Orlando* skladatele Pavla Trojana ml. a libretistky Terezy Březinové podle románu Virginie Woolfové, který se v březnu příštího roku dočká zkušebního nastudování na Malé scéně, druhý vítězný titul bude následovat v květnu.

foto: Odbor kultury Magistrátu města Plzně

5. ročník festivalu Na scéně!

Koncem června patřily prostory Malé scény a zkušeben Nového divadla pátému ročníku festivalu muzikálových nadějí Na scéně! V pěti představeních diváky seznámil s mladými absolventy českých muzikálových škol – brněnské JAMU, Mezinárodní konzervatoře Praha, Pražské konzervatoře a také Konzervatoře Plzeň. Velký zájem znamenal doprovodný program festivalu v podobě přednášek, lekcí a workshopů – celkem 25 rozmanitých lekcí se zúčastnilo přes dvě stě účastníků jak z řad začínajících i ostřílených profesionálů, tak široké veřejnosti. Šestý ročník festivalu se bude konat na konci června 2023 a kromě setkání s budoucími hvězdami muzikálových scén se zájemci budou opět moci zapojit do pestrého spektra doprovodných programů.

Jan Zazy Závůrek – přednáška *Zvuk (nejen) v muzikálu*

Umělecká cena města Plzně

Muzikálové sólistky Charlotte Režná a Stanislava Topinková Fořtová převzaly 15. června při slavnostním předání v Městské besedě Umělecké ceny města Plzně. Charlotte Režná upoutala rolí Lízy Doolittleové v klasickém muzikálu *My Fair Lady* a převzala tak z rukou primátora Pavla Šindeláře Cenu za mimořádný umělecký počín pro umělce do 30 let. V kategorii nad 30 let bodovala jedna z nejoblíbenějších členek souboru Stanislava Topinková Fořtová se svou *Normou Desmond* ve velkolepém díle *Sunset Boulevard*. „Stanislava Topinková Fořtová je velmi výraznou umělkyní v celostátním kontextu, což ostatně dokazují její tři nominace na prestižní Cenu Thálie, z nichž tu v roce 2003 proměnila ve vítězství,“ uvedla náměstkyně pro kulturu Eliška Bartáková.

Workshop uměleckého líčení

Eduard Klezla – lekce zpěvu

Divadlo jsem měla odjakživa ráda

Rozhovor s Jiřinou Škoulovou, nápovědkou činoherního souboru, při příležitosti jejího pracovního jubilea.

V letošním roce, přesně 1. listopadu, oslavíte velké pracovní výročí. Napovídáte našim činohercům již třicet let! Jakých to bylo třicet let?

Zcela výborných! Práci nápovědy jsem si zamilovala. Odjakživa jsem byla velkou milovnicí divadla. Pak jsem měla v plzeňském divadle pravidelně každý rok předplatně. A sama jsem hrávala ochotnické divadlo, celkem 39 let. Ale když jsem měla nastoupit mezi profesionály, samozřejmě že jsem se toho nejdříve dost bála. Ale moje obavy brzy rozptýlil herec Milan Rybák, který nás v ochotnickém divadle režíroval. Přesvědčil mě, a tak jsem to zkusila.

Takže jste se dostala do plzeňského divadla na jeho tip?

Ano. Tehdy z divadla odcházela stávající nápověda a hledali někoho nového. Nejdřív mi ale o této možnosti řekla kolegyně od ochotníků, protože zároveň věděla, že odcházím ze svého stávajícího zaměstnání. Pracovala jsem předtím dvacet let ve Škodovce v Doudlevcích – a Škodovka v roce 1992 zrovna hodně propouštěla. A mně bylo řečeno, že se mnou již nepočítají.

Co jste tehdy ve Škodovce dělala?

Pracovala jsem na „kontrolce“. Kontrolovala jsem výrobky od soustruhů, vrtaček a tak dále...

Takže přijít najednou pracovat do divadla musela být ale velká změna!

Změna to byla velká! A na začátku jsem se velmi ostýchala. Ještě než jsem dostala příležitost sama napovídat, chodila jsem se dívat, jak napovídá zmíněná odcházející kolegyně. Snažila jsem se všechno především odkoukat. A pak jsem se v tom už musela naučit „plácet sama“.

Zmínila jste svoji celoživotní lásku k divadlu. Ta je asi zásadní pro to, aby člověk mohl takovou profesi dlouhodobě vykonávat. Bez ní to jistě dělat nejde?

Přesně tak, kdybych divadlo nemilovala, ani bych nesebrala tu odvahu se přihlásit, ani bych tuto práci asi nedokázala dělat.

Co dalšího je pro práci nápovědy podle vás nutné?

Především se s těmi lidmi umět sžít. Zejména s herci. Umět zjistit a vnímat, co kdo přesně potřebuje, kdy kdo potřebuje napovědět, kdo naopak potřebuje, abych ho napovídáním nevyrušovala. Vždycky jsem ale hercům na začátku zkoušení říkala: Kdybych se vám do toho „motala moc“, tak mě zarazte! Takže za hlavní považuju intuitivní zjišťování, jaký kdo je a co od nápovědy vyžaduje.

Třicet let je docela dlouhá doba, za níž jste měla možnost poznat mnoho herců a režisérů. Je někdo, kdo vám nějak speciálně utkvěl v paměti či v srdci?

Abych řekla pravdu, vážně skoro všichni! Všechny jsem vždy měla ráda. Pokud mám něco vyzdvihnout, tak vám přinesu kompletní vydání her *Tonička Procházky*, které jsem od něj dostala i s věnováním. Napovídala jsem ve všech jeho hrách a občas u něj i hrála. Spolupracovat s ním mě vždy velmi bavilo.

Takže jste nebyla pro diváky úplně vždycky schovaná jako nápověda, ale občas jste měla možnost i vyjít z portálu a ukázat se jim. To pro vás muselo být milé, ne?

Samozřejmě, že mě těšilo, když k tomu občas došlo. Ale pochopitelně jsem se také vždy hodně styděla. A měla velkou trému. Hrála jsem například *Starostku* v *Návštěvě staré dámy*, ale to byla nemluvená role, potom asi ve dvou či třech inscenacích Antonína Procházky.

Ještě mi prosím přiblížte svoje účinkování v ochotnickém divadle. Kde přesně to bylo?

Již jako malá jsem začala chodit do dětského uměleckého souboru Závodního klubu železničářů, tam jsem chodila asi deset let. Kromě herectví byl důraz na rytmiku, pohyb, balet, zpěv. Jako děti jsme hrály samozřejmě jenom pohádky. V patnácti letech jsem přešla do skupiny dospělých, kde jsem pak byla dlouhá léta. Vzpomínám si, že když mi bylo sedmnáct, hrála jsem *Popelku*.

Na co si ze svých ochotnických let vzpomínáte nejvíc?

Nejvíce mě asi bavilo hrát v inscenacích, které režíroval právě Milan Rybák. Měla jsem ráda Goldoniho *Treperendy* a *Osm žen* Roberta Thomase, to byly výborné inscenace, alespoň takto na mě s láskou vzpomínám. Ale bylo toho mnoho, včetně pohádek, například *S čerty nejsou žerty*. Také jsem na různých přehlídkách amatérského divadla dostala několik cen, třeba Cenu za ženský herecký výkon na přehlídce ve Žluticích.

Stále ještě vás po té dlouhé době napovídání baví?

Musím říct, že stále mě to baví velmi! Tak nějak mě to i drží v kondici. Navíc mi divadlo velmi pomohlo v době, kdy mi zemřel manžel. Bylo to velice nečekané. Přišla jsem jednou v pondělí odpoledne s vnukem ze školky, manžel mi řekl, že volali z divadla, že druhý den se zahajovací zkouška ruší a bude až ve středu, a šel si na chvíli lehnout, jak to měl odpoledne ve zvyku. A už jsem ho nezbudila... Od středy jsem ale musela naplno zkoušet a to mi velmi pomohlo, že jsem nemusela zůstat sama doma. Víím, že už jsem stará, ale možná o to více mě nyní baví chodit do divadla mezi kolegy. V souboru je teď hodně mladých herců, jejichž energie mě hodně nabíjí. Jsem velmi ráda, že tuto profesi můžu stále dělat. Jednoduše, divadlo jsem vždy milovala a milovat ho nikdy nepřestala.

Děkuji za rozhovor.

Zdeněk Janál

Carmen (1999)

Marcel Halla

Krásných 70 let oslavil začátkem července bývalý člen souboru opery Marcel Halla starší. Do Divadla J. K. Tyla nastoupil v roce 1973 jako elektrikář a osvětlovač, o deset let později okouznil asistentku tehdejšího šéfa divadelních dílen Janu Okrouhlíkovou, kterou si vzal za ženu. V událostech listopadu 1989 stál po boku Pavla Pavlovského jako místopředseda stávkového výboru. Od mládí se věnoval hudbě a v roce 1994 úspěšně absolvoval konkurz do souboru opery DJKT, kde za dobu svého působení nastudoval na 140 nových inscenací a odehrál přes 3500 představení. V současnosti si Marcel sice užívá zaslouženého důchodu, přesto ho ale stále můžete vidět v některých operních inscenacích, kde vystupuje jako externista. Za celé divadlo přejeme do dalších let pevné zdraví, energii a mnoho veselých příhod s rodinou, kamarády a kolegy.

-mar-

Monika Kudrnová

Monika Kudrnová je důležitá opora muzikálového souboru, a to nejen jako členka orchestru, která se na nás během zvukových zkoušek vždy usmívá z orchestřiště, ale hlavně jako korepetitorka. Ještě před tím, než se před dvěma lety stala členkou souboru, byla snad nejoblíbenější korepetitorkou, která doprovázela s přesností sobě vlastní například nejedno *Muzikálové matiné*. Monču jsem si při její korepetitorské práci nejvíce užil během přípravy na roli Joea v muzikálu *Sunset Boulevard*, na kterém pracovala společně s dirigentem Kryštofem Markem. Ještě více mi ale přirostla k srdci při zkoušení koncertu *4XM*, kdy jsem s ní mohl poprvé pracovat „z druhé strany“, tedy jako dirigent. Tehdy i při naší nejnovější společné práci na muzikálu *Fun Home* mi byla velikou oporou a pomyslnou pravou rukou. Monče tak patří můj obrovský osobní dík, že byla ochotná stát se „pokusným králikem“ při mých dirigentských začátcích a díky své laskavosti a profesionalitě mi pomohla se lépe a rychleji zorientovat v tomto pro mě stále novém oboru. Moni, za sebe i za celý soubor ti upřímně děkuji za tvou ochotu, připravenost, přesnost a ohromnou vstřícnost. K tvému půlkulatému životnímu jubileu ti přeji stále tak mladistvou energii a dobrou náladu, se kterou přicházíš každý den do divadla, a aby tě práce s námi pořád bavila tak jako dosud. Máme tě rádi a těšíme se na všechny budoucí krásné umělecké okamžiky!

Pavel Režný

Lucie Wotavová

Každý cech měl kdysi svého patrona, který nad ním bděl, andělíčka strážného, který dohlížel na zdárné konání. K němu se každý jednotlivec mohl s bezbřehou důvěrou obracet, svěřoval se mu se svými starostmi a sdílel se na to, že je vždycky bezezbytku vyřeší. Takový vlídný dobrý duch ho v kteroukoli denní dobu trpělivě vyslechl, věnoval mu porozumění, pochopení a vlídně ho ukonejšil. Jen jedinou nevýhodu měl, existoval jenom v představách. U nás v souboru muzikálu je to ale jinak. Náš andělíček strážný má tělesnou podobu, usměvavou tvář, milý hlas, v hlavě snad všechny termíny na rok dopředu a jména všech hostů, kteří se kdy mihli v inscenacích našeho souboru na jevišti nebo v orchestřišti. Stará se o nás o všechny, pracuje nepřetržitě, zná odpověď na každou důležitou otázku a svoji práci miluje. Každé magické místo hlídá dobrý duch. V muzikálu DJKT je to tajemnice Lucie Wotavová. Lucko, děkujeme ti za vše, co pro nás všechny v divadle už řadu let tak poctivě a láskyplně děláš, a přejeme ti k tvým půlkulatým narozeninám hodně zdraví, štěstí a důvodů k radosti!

Lumír Olšovský

Milan Christov

V polovině srpna oslavil významné životní jubileum 60 let dlouholetý člen operního orchestru plzeňského divadla, houslista Milan Christov. Rodák z Mariánských lázní, absolvent smyčcového oddělení plzeňské konzervatoře, působil v letech 1983 až 2015 na místě zástupce koncertního mistra v souboru opery. Do dalších let života mu přejeme pevné zdraví, spokojenost a pohodu a za jeho práci pro divadlo mu patří upřímné poděkování.

Artuš Rektorys

Balet v bílém

Hned dva taneční páry souboru Divadla J. K. Tyla se rozhodly říci si začátkem divadelních prázdnin své „ano“. První z nich – sólistka baletu Mami Hagihara se 2. července provdala za svého již bývalého kolegu Grzegorze Mołoniewiczze, se kterým v minulosti vytvořili například ústřední pár Odetty/Odilie a Prince v *Labutím jezeře*. Svatba se konala v polském Gdaňsku, rodném městě Grzegorze. Druhým novomanželským párem je Kristina Kodedová a sólista Gaëtan Pires, kteří si řekli své „ano“ v Plzni za účasti nejen kolegů a přátel, ale i Gaëtanovy rodiny, která na svatbu přijela z jeho rodné Francie. Oběma párům gratulujeme a přejeme mnoho štěstí.

manželé Gaëtan a Kristina Piresovi
foto Martina Root

Petra Kuldová Tolašová

Krásné půlkulaté životní jubileum oslaví v říjnu současná inspicientka souboru opery Petra Kuldová Tolašová. Tato drobná a energická dáma započala svou kariéru u divadla v roce 1982, a to v divadle v Ústí nad Labem, kde přijala angažmá v baletním souboru. Díky své pověstné pracovitosti, důslednosti a pečlivosti získala po třech letech post sólistky a měla tak příležitost tančit například Svanildu a Coppélii ve stejnojmenném baletu, Mášenku v *Louskáčkovi*, Mahulenu v *Radúzovi a Mahuleně* či Esmeraldu ve *Zvoníkovi od Matky Boží*. V roce 1988 ji osud přivedl do plzeňského Divadla J. K. Tyla, kde na ni čekaly neméně náročné sólové úlohy – Zlatovláška v *Z pohádky do pohádky*, princezna Aurora a Florina ve *Spící krasavici*, Káča v *Čertovinách*, titulní role v baletech *Sněhurka a Esmeralda*, Papagena v *Kouzelné flétně*, Amorek a Květinářka v *Donu Quijotovi* či Edith Piaf v *Edith – vrabčák z předměstí* a další. Během své taneční kariéry se začala věnovat pedagogice, působila jako asistentka choreografie baletního souboru pro opery a muzikály. Svět baletu sice po 29 letech opustila, aby přijala nesnadnou funkci inspicientky souboru opery, kde zajišťuje hladký průběh všech představení, příležitostně ji ale diváci mohou stále na jevišti vidět, v současnosti například v baletu *Lady Macbeth – 1865*. Za celé divadlo přejeme Petře do dalších let pevné zdraví a mnoho radostných a veselých chvil s blízkými a přáteli.

-mar-

manželé Grzegorz a Mami Mołoniewiczovi
foto ViviSTUDIO

Filmový festival Finále Plzeň

23–28-9-2022

JE TO TAK!

WOW

Zuzana Hradilová, Miroslav Hradil, žákyně Baletní školy

Úspěšný konec školního roku divadelních dětí

Konec školního roku patří vysvědčení, známčkám, odměnám a těšení se na prázdniny. V tom prací nabitěm čase se ale dostalo pozornosti i závěrečným koncertům či projektům všech divadelních dětí, které navštěvují Divadelní dramatickou dílnu (DDD), Muzikálové studio, Baletní školu či Kajetána – dětský sbor opery. Starší ročník Divadelní dramatické dílny představil 10. června na Malé scéně premiéru závěrečného projektu, který vycházel z práce druhého pololetí. V něm se studenti věnovali tématům jejich generace: „Jsem dostatečně krásná, hubená, zajímavá, vtipná?“ Na tematických motivech ze dvou současných divadelních her – *Nízkoctný život* V. Klimáčka a *Holky Elky* R. Adamové – vzniklo autorské představení, ve kterém se především dívky herecky „vyřádily“. Od přátelské konverzace až po fyzické napadení, od vychloubání až po pláč, od nenápadného pozorování až po slovní útok. To vše ale s nadsázkou, ironií a humorem. V neděli 19. června uzavřel *Letním koncertem* školní rok Kajetán. V podání koncertního sboru zazněl například *Věneček* Zdeňka Lukáše či *Hradeckého Čtyři písně mi-*

lostné, společně s oběma přípravnými odděleními na závěr i *Jurkovičův Ptačí koncert*. Žáci Muzikálového studia předvedli 21. června na Malé scéně s energií sobě vlastní mimo jiné choreografie *Ahoj*, *Testujeme*, *Vítej u nás*, *Status quo* či *Parta správná*, které vycházely ze slavných muzikálů jako *Knihy Mormonova*, *Lví král*, *Muzikál ze střední* či *Pomáda*. Choreografie vznikaly pod vedením lektorů Terezy Koželuhové a Pavla Klimendy, lví podíl na nich měli i samotní studenti. Baletní škola pak završila školní rok 25. června ve Velkém divadle uvedením hned dvou repríz *Tanečních střipků*, během nichž se předvedlo všech 14 ročníků. Program obohatily i sólové výstupy a moderátorský um Kristýny Balatě a Ondřeje Kapusty. Vrcholem večera pak bylo číslo s názvem *I Got Rythm*, jemuž vévodili samotní bývalí sólisté plzeňského baletu Miroslav Hradil a Zuzana Hradilová, vedoucí Baletní školy. Na všech dětech a žácích byla vidět radost a nadšení z odvedené práce a rodiče, přátelé a kamarádi ocenili výsledky všech dlouhým a nadšeným potleskem.

SUTNARKA

Podzim ve společnosti Sutnarky

Ať už si přáli připravit se na talentové zkoušky, získat nové dovednosti, poznat nové výtvarné techniky, prohloubit svůj talent nebo strávit část svého léta kreativně a v inspirativním prostředí, více než tři sta účastníků si vybralo právě Fakultu designu a umění Ladislava Sutnara a šestnáctý ročník její mezinárodní letní školy **ArtCamp**.

Po dvouleté covidové pauze si tak letní škola opět našla své početné publikum a podařilo se plynule navázat na tradici, bez níž jsme si léto na Sutnarce dlouhá léta nedokázali ani představit. Jednou z novinek letošního roku a pomyslnou třešničkou na našem kreativním letním dortu byla umělecká škola **ArtCamp Kids** pro děti ve věku od 8 do 15 let, kterou fakulta poprvé uspořádala pro padesátku umění chtivých ratolestí. Léto bylo zkrátka štedré a rozmanité, ale ani podzim nebude v naší společnosti šedivý.

Poslední zářijový víkend se budova Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara stane součástí Plzně tvořivé a otevře se všem milovníkům umění. **Mezinárodní sympozium ilustrace a animované tvorby** pak poslední týden v říjnu připomene **110. výročí narození** významného plzeňského rodáka **Jiřího Trnky**. Zájemci o studium na naší fakultě zbystří na samotném konci října, kdy si budou moci vyzkoušet **DEMO přijímačky** nanečisto, které v listopadu vyvrcholí **Dnem otevřených dveří** na svátek sv. Martina. V polovině listopadu se na Sutnarku sjedou renomovaní umělci a představitelé významných institucí, aby na plzeňské radnici převzali **Cenu Ladislava Sutnara**. Závěr roku se ponese tradičně na vlnách **mezinárodního fotografického sympozia**, díky němuž s námi opět budete moct překonávat hranice.

žáci Muzikálového studia

studentky DDD

studentky DDD

členové Kajetána – dětského sboru opery

PREMIÉRY 2022/2023

VELKÉ DIVADLO (VD) | NOVÁ SCÉNA (NS) | MALÁ SCÉNA (MS)

Tři scény plné emocí...

OPERA

O Rusalce A. Dvořák | 1. října 2022 | MS

Dalibor B. Smetana | 22. října 2022 | VD

Armida A. Dvořák | 28. ledna 2023 | VD

Neprávem opomíjená mistrovská opera přinese silný milostný příběh mezi kouzelnicí Armidou a rytířem křížové výpravy Rinaldem.

Candide L. Bernstein | 10. června 2023 | NS

ČINOHRA

Klapzubova jedenáctka E. Bass | 15. října 2022 | NS

Jednou hole, jednou na nože A. Augustin | 29. října 2022 | MS

Česká premiéra dynamické tragikomedie představí čtyři postarší dámy, které sedí za mřížemi a čelí obvinění z napadení ministryně sociálních věcí.

Past na myši A. Christie | 17. prosince 2022 | VD

Radúz a Mahulena J. Zeyer, J. Suk | 25. března 2023 | VD

Příliš drahý jed L. Prebble | 29. dubna 2023 | MS

Libertin S. Jeffreys | 17. června 2023 | VD

MUZIKÁL

Kozí válna D. Bárta, V. Bárta st. | 26. listopadu 2022 | NS

Světová premiéra muzikálu o životě pubertálního Vaška, který na konci 2. světové války naplno prožívá napínavé války klukovské i první okouzlení dívčími půvaby.

Co takhle svatba, princí? J. Chalupa, J. Zmožek, Z. Borovec | 3. června 2023 | MS

BALET

Louskáček P. I. Čajkovskij, J. Pokorný | 19. listopadu 2022 | VD

Sněhurka G. Vermelho, A. Pešková | 14. ledna 2023 | MS

Ferdinand a Filipína S. Lovermann, D. Klein | 11. března 2023 | NS

Světová premiéra tanečního zpracování historického příběhu zakázané lásky Ferdinanda II. Tyrolského a Filipíny Welsorové odhaluje tajný sňatek syna císaře s krásnou a vzdělanou ženou, která mu však nebyla rovna rodem.

Edith – vrabčák z předměstí P. Malásek, L. Vaculík | 6. května 2023 | VD

PŘEDPLATNÉ 2022/2023

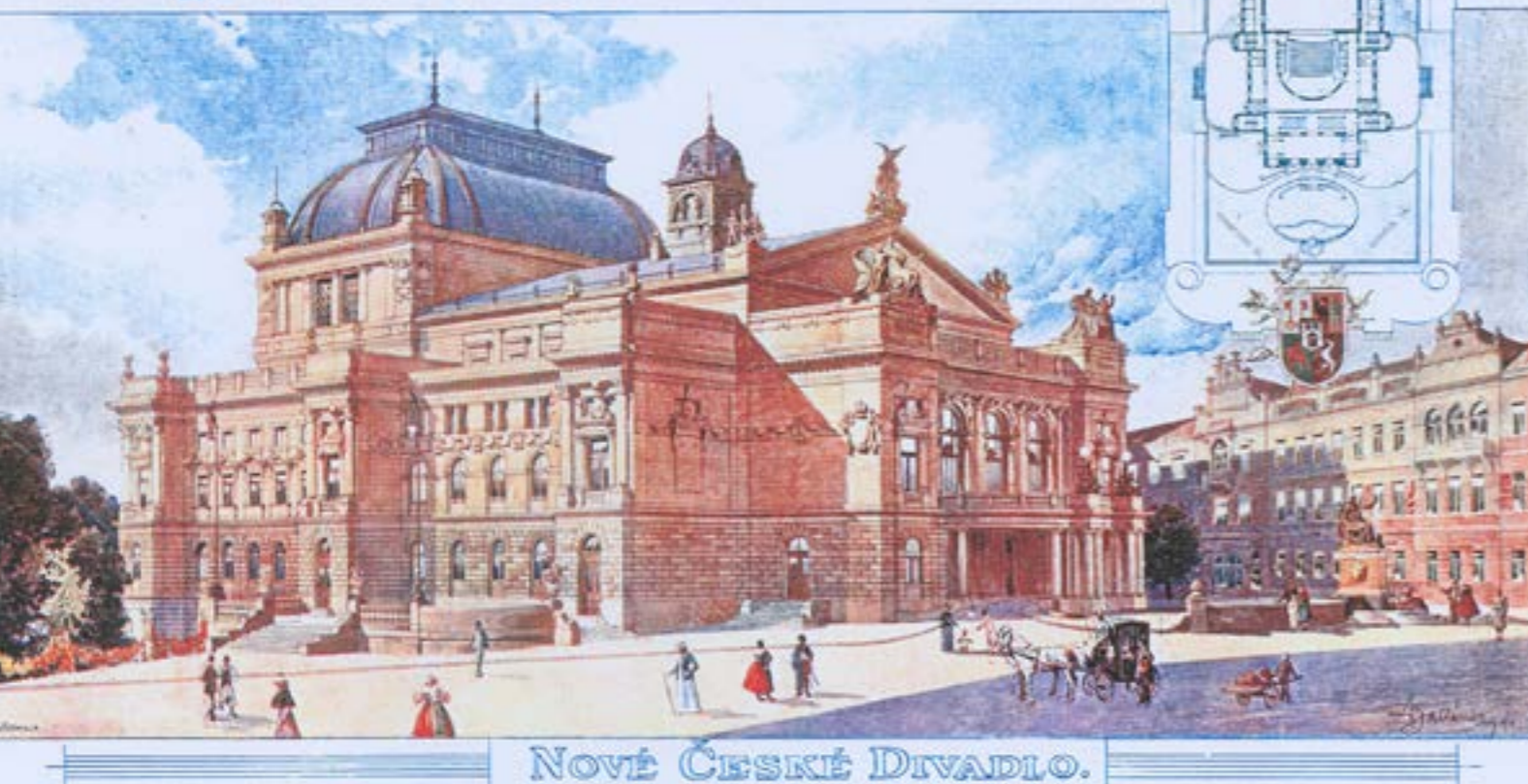
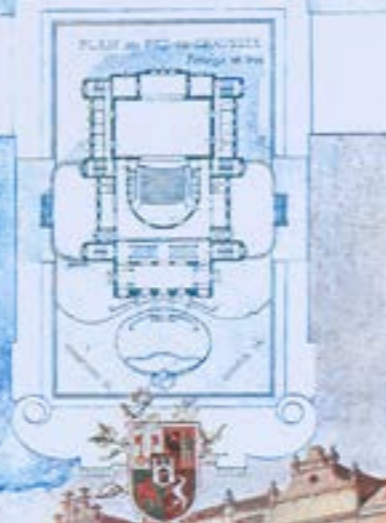
ROZEHRAJEME VAŠE EMOCE

Předplatné pro sezónu 2022/2023 nabízí 35 skupin, které se skládají ze tří až osmi představení a jsou rozděleny podle hracích dnů, scén, na nichž se představení konají, doporučeného věku či divadelních žánrů. Zajímavou **novinkou** je možnost pořídit si vybrané skupiny na dvě části. První část lze zakoupit již nyní. Následně, v druhé polovině sezóny, si abonenti mohou dokoupit zbývající představení ve skupině.

Mezi hlavní výhody předplatného patří:

- Předplatné DJKT zajistí vstupenky na konkrétní termíny a stejná místa k sezení i na nejžádanější představení.
- Předplatné DJKT je cenově zvýhodněné oproti běžnému vstupnému a abonenti si mohou zakoupit vstupenky přednostně a se slevou na vybrané akce mimo běžný repertoár, například na Noc s operou.
- Předplatné DJKT je přenosné. Diváci mohou abonentku darovat nebo na některá představení půjčit.

Předplatné lze zakoupit v pokladně předplatného, Smetanovy sady 16, nebo **on-line na webových stránkách divadla.**

NOVÉ ČESKÉ DIVADLO.

120 let potlesku ve Velkém divadle

DJKT připravilo u příležitosti významného výročí výstavu *120 let Velkého divadla*, která návštěvníky zavede do minulosti. Přesně v 11.30 dne 27. září to bude 120 let od okamžiku, kdy za zvuku fanfár odstartovala dlouho očekávaná událost. Otevření nové budovy městského divadla – dnešního Velkého divadla. Nyní se bude moci široká veřejnost vydat na vzrušující cestu do jeho dávné historie. Jak se vůbec myšlenka o novém divadle zrodila? Co původně stálo na jeho místě?

Návštěvníci výstavy se dozvědí podrobnosti vyložené z archivů, starých spisů i dobového tisku. Prohlédnou si vzácné fotografie, výkresy a stavební plány. Zjistí, kteří umělci na stavbě pracovali nebo kdo byli lidé, kteří vznik nového divadla umožnili. Zavzpomínají, jak se budova i svět kolem ní proměňoval, jaké restaurátorské zásahy jí navracely kouzlo a jak se změnila až do podoby, kterou známe dnes. Opomenuty nebudou ani zajímavosti týkající se provozu divadla. Odtajní, kolik co stálo, jaký byl počet míst v hledišti, kolik žárovek osvětlovalo interiér, kolik mělo divadlo zaměstnanců nebo jak to vlastně bylo s názvem divadla.

Výstava bude rozdělena do dvou částí. První bude umístěna venku a bude volně přístupná na jižní terase divadla (u sochy J. K. Tyla). Další výstavní panely budou instalovány ve Velkém divadle, kde bude možné si je prohlédnout vždy hodinu před začátkem představení a také v rámci komentovaných prohlídek až do konce roku.

VERNISÁŽ VÝSTAVY 120 LET VELKÉHO DIVADLA | 27. září v 17.00

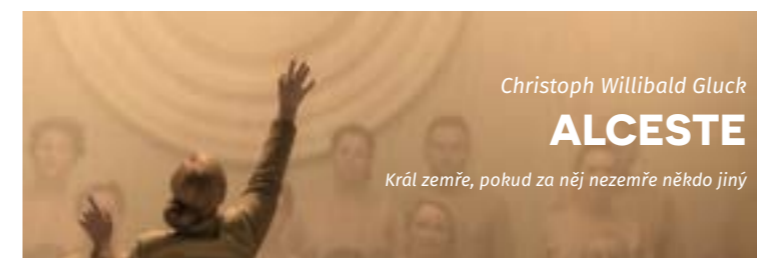
Slavnostní zahájení výstavy *120 let Velkého divadla* se uskuteční 27. září od 17.00 u jižní terasy Velkého divadla (u sochy J. K. Tyla) za účasti všech uměleckých souborů DJKT. Můžete se těšit na ukázkou ze slavnostního programu, kterým bylo před 120 lety divadlo otevřeno.

SLAVNOSTNÍ KONCERT K 120. VÝROČÍ VELKÉHO DIVADLA | 28. září v 19.00

Při příležitosti 120 let od otevření Velkého divadla budou pojednací předány Ceny ředitele DJKT. Ceny se udělují od roku 1997, a to ve třech kategoriích – Cena ředitele DJKT za mimořádný umělecký výkon pro umělce do 30 let a nad 30 let a Cena Vendelína Budila za významný přínos v oboru. Výrazným osobnostem spjatými s plzeňským divadlem se také uděluje Čestné členství DJKT. Jeho členy se tak v minulosti stali například Miroslav Horníček, Miroslav Doulík, Eva Urbanová, Ladislav Smoček či Ivan Pařík. Tento slavnostní okamžik doprovodí soubor opery DJKT s hosty předehrou *Můj domov* a Beethovovou symfonií č. 9 *S Ódou na radost*, jež přináší poselství o bratrství všech lidí. Proto i slavnostní večer ke 120. otevření Velkého divadla vyvrcholí touto skladbou, která je aktuální v každé době.

TŘI SCÉNY PLNÉ EMOCÍ

OPERA ČINOHRA MUZIKÁL BALET

Christoph Willibald Gluck

ALCESTE

Král země, pokud za něj nezemře někdo jiný

VELKÉ DIVADLO

ZÁŘÍ	06. Út 16:00	Průvod Vendelín	Mlýnská strouha
16. Pá 19:00-22:00	Povídky z Vídeňského lesa	MFD 22	
17. So 19:00-21:50	Konec rudého člověka	MFD 22	
18. Ne 15:30-17:50	Burian	MFD 22	
21. St 19:00-21:20	Kočka na rozpálené plechové střeše	MFD 22	
23. Pá 19:00-22:00	Prodaná nevěsta	DE TIT	
24. So 19:00-21:20	Postřižiny	K5	
25. Ne 16:00-18:15	Don Quijote	S	
27. Út 17:00	120 let Velkého divadla – vernisáž	terasa VD	
19:00-20:30	Pravda	VD1	
28. St 19:00	120 let Velkého divadla – koncert		
29. Čt 19:00-21:15	Don Quijote		

ŘÍJEN	01. So 19:00-21:00	Zkrocení zlé ženy	
02. Ne 10:30-11:30	Operní matiné I. recitál Jany Foff Tetourové	OM foyer	
16:00-18:00	Zkrocení zlé ženy	SK	
07. Pá 19:00-21:30	Neapolská choroba	K8 sen.	
08. So 14:00-17:00	Prodaná nevěsta	DE TIT SK sen.	
13. Čt 19:00-21:50	Alceste	CZ, DE TIT	
15. So	Perly Plzeňského kraje		
16. Ne 10:30-11:30	Operní matiné II. – Jan Ježek jubilející	OM foyer	
19:00-21:10	Stvoření	CZ, DE TIT VD6 sen.	
21. Pá 19:00-20:30	Pravda	VD7 sen.	
22. So 18:30	Lektorský úvod – Dalibor	foyer	
19:00	Dalibor	DE TIT premiéra, P	
23. Ne 19:00-21:00	Lindauer? Pákehá!	sen.	
25. Út 19:00-21:30	Italka v Alžírě	CZ, DE TIT sen.	
26. St 19:00-21:20	Šípková Růženka		
27. Čt 19:00-21:20	Postřižiny	Z	
28. Pá	Divadelní prohlídky		
19:00-21:20	Šípková Růženka	K4	
29. So 19:00	Dalibor	DE TIT	
30. Ne 19:00	Requiem v katedrále	katedrála sv. Bartoloměje	
19:00	Jazz bez hranic		

NOVÁ SCÉNA

ZÁŘÍ	06. Út 16:00	Průvod Vendelín	Mlýnská strouha
14. St 19:00-21:00	887	MFD 22	
15. Čt 16:00-18:00	887	MFD 22	
16. Pá 18:00-20:00	Každý má svou pravdu	MFD 22	
17. So 14:30-17:30	Chazarský slovník	MFD 22	
18. Ne 19:30-22:20	Než přijdou Stouni...	MFD 22	
19. Po 19:30-22:20	Než přijdou Stouni...	MFD 22	
21. St 19:00	Jsmo muzikál! v Besedě	Městská beseda	
23. Pá 19:00-21:10	Španělská muška	K4	
24. So 19:00-22:00	Carmen	CZ, DE TIT	
25. Ne 14:00-17:00	Billy Elliot		
19:00-22:00	Billy Elliot		
27. Út 19:00-21:20	Lady Macbeth – 1865	K1	
28. St 19:00-22:00	DONAHA!		
30. Pá 19:00-22:10	My Fair Lady	NS4, za 25. 3.	

ŘÍJEN	01. So 19:00-22:10	My Fair Lady	
04. Út 16:30	90 obrazů k nedožitým 90. narozeninám Jiřího Kovařiky – vernisáž	foyer	
05. St 19:00-21:40	Čarodějky ze Salemu	NS2	
06. Čt 19:00-21:15	Vánoce na poušti	KMD	
07. Pá 19:00-22:00	Carmen	CZ, DE TIT sen.	
08. So 19:00-21:10	Španělská muška	K7	
09. Ne 10:30-12:00	Muzikálové matiné Dušana Krause	MM foyer	
16:00-18:20	Lady Macbeth – 1865	K6	
12. St 19:00-21:20	Lady Macbeth – 1865	H sen.	
14. Pá 19:00-21:50	Netopýr	DE TIT sen.	
15. So 18:30	Lektorský úvod – Klapzubova jedenáctka	foyer	
19:00	Klapzubova jedenáctka	premiéra, A	
16. Ne 14:00-17:00	Billy Elliot	OS	
19:00-22:00	Billy Elliot		
18. Út 19:00-22:00	Něco shnilého!		
19. St 19:00-22:00	Něco shnilého!	K2	
20. Čt 19:00	Klapzubova jedenáctka		
21. Pá 19:00-21:45	Sunset Boulevard		
22. So 19:00-21:45	Sunset Boulevard	NS5	
25. Út 11:00	Klapzubova jedenáctka	žadáno	
26. St 19:00-21:45	Elisabeth		
27. Čt 19:00-21:45	Elisabeth		
28. Pá	Divadelní prohlídky		
30. Ne 10:30-11:30	Baletní ateliér	baletní sál	
14:00	Klapzubova jedenáctka	D	

PROGRAM 2022 ZÁŘÍ | ŘÍJEN

MALÁ SCÉNA

ZÁŘÍ	06. Út 16:00	Průvod Vendelín	Mlýnská strouha
10. So 15:00-16:50	Green Day's American Idiot	CZ TIT	
19:00-20:50	Green Day's American Idiot	CZ TIT	
15. Čt 11:00-13:00	Opera Ibsen / Přízraky	MFD 22	
16. Pá 14:30-16:50	Králičí nora	MFD 22	
17. So 11:00-13:00	Zápas o generála	MFD 22	
18. Ne 13:00-14:00	Baletky	MFD 22	
24. So 19:00-20:40	FUN HOME		
25. Ne 19:00-21:15	Králičí nora		

ŘÍJEN	01. So 17:00-18:00	O Rusalce	obnovená premiéra
02. Ne 15:00-16:00	O Rusalce		
17:00-18:00	O Rusalce		
04. Út 19:00-20:50	Green Day's American Idiot	CZ TIT	
06. Čt 19:00-21:50	Sweeney Todd		
09. Ne 15:00-16:00	O Rusalce	J1	
17:00-18:00	O Rusalce	J2	
13. Čt 18:00	Setkání s činohrou na téma Klapzubova jedenáctka	foyer	
15. So 19:00-20:50	Green Day's American Idiot	CZ TIT	
16. Ne 19:00-20:15	Vyhodme ho z kola ven		
18. Út 19:00-21:15	Králičí nora		
21. Pá 19:00-21:15	Lidé, místa, věci		
23. Ne 15:00-16:35	Princezna se zlatou hvězdou		
18:00-19:35	Princezna se zlatou hvězdou		
27. Čt 18:00	Setkání s činohrou na téma Jednou hole, jednou na nože	foyer	
29. So 19:00	Jednou hole, jednou na nože	česká premiéra	
30. Ne 15:00-16:40	FUN HOME		
19:00-20:40	FUN HOME		

D. Šostakovic / A. Pärt / P. Malásek

LADY MACBETH 1865

Cesta za láskou dlážděná mrtvolami

Pro zakoupení vstupenek využijte následující místa:
- Předprodej DJKT – po-pá 10.00-18.00 – Smetanovy sady 16, Plzeň
- Divadelní pokladny všech tří scén – otevřené vždy hodinu před představením
- všechna prodejní místa Plzeňské vstupenky
- on-line prodej – www.plzenkastupenka.cz | www.djkt.eu
DJKT si vyhrazuje právo na změnu programu.

14.–21. 9.
2022,
Plzeň

fandíme divadlu

30. Mezinárodní festival Divadlo

ZA PODPORY

Divadelní Plzeň

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

MEDIÁLNÍ PARTNER

Pořádá město Plzeň, Divadlo J. K. Tyla a Divadelní obec ve spolupráci s Divadlem Alfa a z. s. Johan.